

Št. 133

**JUNIJ
2017**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI TULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Tomaž Golob, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Vanja Kurbus, Barbara Jozelj,

Žiga Novak, Monika Buhančič - Biba, Barbara Pišlar, Jasmina Memić

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Janez Kompare, Laura Ličer, Damjan Majkić,

Leah Artist Mihalič, Severa, Tjaša Žurga Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitve kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavarovanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana – Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti – FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

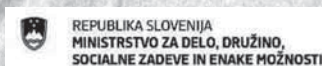
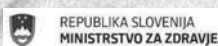

foto: Aleksander Petric

Uvodnik:

DRUŽINSKI ČLOVEK

foto: osebni arhiv

Samo našo družino imam rada, nikogar drugega, mi dahne štiriletna hčerka kot izraz ljubezni.

Preveje me mešanica pomirjenosti s kančkom neprijetnosti. V meni se sproži mentalna neusklajenost med ideali in resničnostjo, ki jo živim, ki je bolj in bolj zaprtost v zasebnost družinskega življenja, pospremljena z ambivalentnim občutkom: skrajno požrtvovalnostjo do družinskih članov ter na drugi strani ozkosrčnostjo in hladom za ves ostali svet.

In vprašanje: je mogoče drugače? Kako sebi in ljudem okoli sebe v vse bolj ozkosrčnem svetu omogočiti izkušnjo širše povezanosti, pripadnosti ter predanosti človeštvu, življenju?

Pred oči mi pride časopisje, kjer je ob zadnjih predsedniških volitvah v ZDA bilo polno zgodb o družini predsedniškega kandidata, otrocih, ženi, hčerkinem možu... Nekje sem ujela naslov, da je njegova žena požrtvovalna družinska mati, on pa, prav tako, družinski človek, ki bo, seveda, na pomembne položaje kot dober družinski oče postavil najozje in vselej lojalne družinske člane.

In kot družina bodo potem složno rušili skupno dobro v državi, kar ga je še ostalo, poniževali že tako ponižane, sprejemali ukrepe, ki že tako obupane in brezpravne (na primer priseljence in obubožane) pehajo v še bolj brezizhodni položaj. Družinski ljudje pač, polni blišča, zlagane (ali pa pristne, saj je vseeno) nežnosti do malih otrok (celo v Siriji, če je treba), umetnih nasmehov, v katerih sijajo umazani dolarji in osladnih besed, bodo iz svojih udobnih družinskih domov, lahko tudi kar v kopalnih haljah, po svetu sejali razdor, bolečino in zlo.

Zgodovina, žal pa tudi sedanost, je polna dobrih družinskih očetov, njihovih imen ne bom naštevala. Delujejo krotki in ne-nevarni; hej, pa saj sploh ne prekipujejo od divjih in uničevalnih moških hormonov, glejte jih, nosijo copatke in po pravilih igrajo košarko. Čisto drugačni so od »podivjane ulične sodrge«, ki predstavlja navidezno grožnjo javnemu redu in miru. Nihče si jih ne želi spraviti v zapor, zakaj le, saj so vendar vselej tako skrbni in ljubeči do svojih družinskih članov, ki jih doživljajo kot podaljšek sebe, skupno premoženje pa morda odtuji pravi razlog, da njihovi potomci ne bi postali revni luzerji v vse bolj napornem, tekmovalnem in zahtevnem svetu.

Individualiziran in na posameznika osredinjen trenutek današnjega časa nam daje vedeti, da moramo poskrbeti le zase in svoje družine, za svoje otroke smo maksimalno odgovorni, za druge pa nam je lahko le malo mar. Če bodo drugi v slabšem položaju, to pomeni prednost za nas, saj vendar tekmujejo za omejene vires. Solidarnost in sodelovalnost v kolektivih je izguba časa, stran vržen denar.

Kakšno družbo ustvarjamo z zaprtostjo v svoje male, privatne svetove in brezbriznostjo za vse okoli nas? Je ljubezen do družine res nekaj plemenitega in ali ni obenem izraz ozkosrčne zagledanosti vase ter odsotnost zavedanja o širši povezanosti?

Zaprtost v udobje privatnosti me spominja na zatohlost fašizma. Uglajeni, urejeni in pridni ljudje, ki pa so pripravljeni z vso silo (četudi le verbalno) udariti po nekom, ki jim ga bo njihov mračni lunatični voditelj predstavil kot grožnjo. Da bi zaščitili sebe in svoje družine. Da bi zaščitili svoj zatohli način življenja. Ena bolj populariziranih ikon socializma je nekoč izjavila nekaj približno takega: *ničesar ne bom zapustil svojim otrokom, nobene zasebne lastnine. Zapustil pa jim bom državo, ki bo vsakomur omogočala dostojno zdravstvo, izobraževanje, dostojno bivanje.* Še ene razblinjene sanje. Ni več države, ki bi omogočala ali kaj trdnega zagotavljala vsem državljanom, svet je postal tekma vsakega proti vsem. Zapiranje v privatnost nuklearne družine je logična posledica. Vendar, nekaj mi pravi, da nočem slediti tej logiki. Ne želim zaupati dobrim družinskim očetom, ki imajo doma dobre družinske žene, ki čistijo za njimi in »jim vzgajajo naslednike«, med tem, ko oni ustvarjajo materialno blagostanje dinastije. Ne želim jim zaupati pomembnih položajev v naši skupnosti in s tem naše skupne prihodnosti.

Špela Razpotnik

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 5 SLIŠANJE GLASOV
- 6 VAJE V SLOGU
- 7 ZGODOVINSKA RUBRIKA
- 8 MOJA DEVETDESETA ALI POSLEDNJE SLOVO
KURTA COBAINA
- 9 TATU ZGODBA
- 10 LIKOVNA STRAN
- 11 BILO JE NEKOČ ...
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 NEVID(E)NA LUBLANA
- 17 ZAČARANI KROG LASTNE LOGIKE
- 18 pOdpiram - ALEŠ RENDLA
- 19 BiroKRATEK
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 KRALJICA IN KRALJICA
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 25 KDO POTREBUJE IZMIŠLJENO DEŽELO?
- 26 SMS-KOMENTARNICA
- 27 MILOŠEV FOTO - KOTIČEK
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILO

To sem jaz:

KAVICA

foto: arhiv KU

Zajček s polomljeno hrbtenico, zajček, preoblečen v volka, živ norc, človek, ki ga muči 1.000 skrbi, pa nič ne naredi, božji volek ali svatbeno prase na kolcu, bubreki v loju ... to so pripombe, ki sem jih slišal od strica. Njega ni več, jaz pa se še vedno vrtim na kolcu.

Naredil sem srednjo šolo, s tem da so mi na zaključnem izpitu pogledali skozi prste. Iz usmiljenja. Uradno sem 100-% invalid, ampak nekako shajam v življenju. Večkrat se zamislim, kaj sem že naredil in kako bom živel naprej.

Moja velika želja je, da ne bi delal škode in da ne bi nihče trpel zaradi mene in da bi še kdaj koga razveselil.

Zameril sem se v glavnem vsem, ki so me kdaj poznali, in zelo težko mi je zaradi tega. Naj mi oprostijo ali naj pozabijo name. Nočem, da bi se komur koli smilil niti nočem, da bi pometali z mano. Imam svoj moto v življenju, ki mi lajša bolečine in mi daje moč. Ta moto je: »Rad imam boga in rad imam ljudi.«

Kljub hudi bolezni sem še vedno človek, ki rabi sočloveka. Veliko ljudi gre v naravo in se pomiri, si napolni akumulator in lažje živi naprej. Meni pa je največje veselje iskren, odkrit pogovor s človekom, ki si ga izberem sam. Še bolje pa je, če besedam sledijo tudi dejanja.

MOJA VELIKA ŽELJA JE, DA NE BI DELAL ŠKODE IN DA NE BI NIHČE TRPEL ZARADI MENE IN DA BI ŠE KDAJ KOGA RAZVESELIL.

03
KRALJI
ULICE

POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV
CELO NEKAJ NOVEGA PRI STARI ROBI
NAŠA GRUPE TNT VAM DEMOLIRA IN ODNESE VSE. 😊
NUDIMO:

- KOMBI PREVOZE, SELITVE, DOSTAVE, KOŠOVNI ODVOZ, PRAZNJENJE STANOVANJ, DEMONTAŽA IN MONTAŽA POHIŠTVA ...
- ČIŠČENJE: STANOVANJ, POSLOVNIH PROSTOROV, BLOKOVSKIH STOPNIŠČ, POMIVANJE OKEN, PO DOGOVORU ...

Tu nas najdete: 059 010 075

Več na www.robaraba.si

STARA NOVA ROBA
TRO SPAVA NIJE BUDAN

JS SM OKEJ

JS SM OKEJ.

OBLAČIM SE ZRAČNO,
SMEJEM SE, KO SE MI SMEJEJO,
SPOŠTLJIVO POZDRAVLJAM VRANE NA CESTI.

JS SM OKEJ.

PUSTIM SE ZAJEBAVAT DO NEKE MERE,
JOČEM NA SKRIVAJ,
KADIM, A NE TOLIKO, DA BI SE MI POZNALO VSE RUMENO NA PRSTIH ALI BRKIH.

JS SM OKEJ.

NAGIBAM SE ŽE ČEZ MOREBITNO POLOVICO SVOJEGA LAJFA,
PA ŠE NIMAM KARTOTEKE ODPRTE NA PSIHIATRIJI,
NE TRDIM, DA NISEM MALO NORA,
OTROKOM DAJEM JESTI DVOJNA, LE REDKO TROJNA SPOROČILA.

JS SM OKEJ.

NE LAŽEM JIM, DA JE SVET ENOSTAVEN
IN DA SE DA VSEMU PRIT DO KONCA.

JS SM OKEJ.

RADA JOKAM,
TUDI KO NIMAM PMS-A.

GOSPA

PRODAN

MINI KRILLO ČEZ OČI,
DA SI VEKE ODPOČIJEJO
IN SONCE TIHO OBUPUJE,
KO DAN ZA DNEM PRODIRA V TEMO.

KORAK V SVETLOBO,
KO JE TELO V TEMI,
JE ENAKO NESMISELN
KOT SLADOLED V CERKVI.

ŽIVELA PREDRZNOST!

KARMISS

Obišči me pred pokopom.
Bojim se, da obstaja.
Aha, spomniš se me ...
Obstajajo duše,
ki uničujejo življenje.
Ne uničuj!
V sobi od hčerke je duh.
Samo sanjaš.

Anči

NOVA VIZIJA ZA PSIHIATRIJO

Spodaj objavljamo povzetek dela pogovora med Willom Hallom in Jimom van Osem, profesorjem psihiatrične epidemiologije na univerzi v Maastrichtu. Njegova bibliografija obsega več kot 700 objavljenih del. Sodi med odstotek najpogostejše citiranih znanstvenikov na svetu in je član Kraljeve akademije na Nizozemskem. Njegovo raziskovanje združuje znanstvena spoznanja s spoznanji ljudi z lastno izkušnjo psihoze, da bi razvil radikalno nove smeri razvoja sistema duševnega zdravja.

Will Hall: Dobrodošel, Jim van Os. Lepo je spoznati nekoga, ki ima takšne znanstvene reference, obenem pa tako drugačen pogled na psihiatrijo. Srečala sva se na konferenci Crazywise. Tvoje delo je name naredilo velik vtis. Prvič sem bil na konferenci, kjer je sodeloval psihiater, ki zavrača obstojec sistem duševnega zdravja.

Jim van Os: Mislim, da so konference, kjer se srečajo ljudje z osebno izkušnjo in tisti, ki izvajajo znanstvene raziskave, zelo pomembne. Takšnih srečanj ni veliko, na njih nastajajo ideje, ki prinašajo zelo potrebne spremembe in lahko pomagajo, da se sistem duševnega zdravja izboljša.

W: Rad bi začel z vprašanjem, kako si prišel do tako drugačnega pogleda od večine psihiatrov.

J: Za to obstaja več razlogov, eden od njih je, da se v Evropi pojavlja več glasov znotraj psihiatrije, ki so zelo kritični in skušajo vnesti spremembe od znotraj. Zame pa je bilo najbolj pomembno, da sem se z duševno boleznijo srečal v svoji družini in videl, s kakšnimi težavami se srečujejo ljudje, ki grejo skozi sistem duševnega zdravja. Kako ta z njimi komunicira in v kako nevzpodbudnih okoliščinah se znajdejo ljudje, ko so soočeni z diagnozo psihoze. To je spremenilo moj pogled na poklic, ki ga opravljam.

Nečakinja, s katero sem si bil vselej zelo blizu, je doživela psihozo, ko je imela 23 let. 5 do 10 let je skušala ugotoviti, kaj se je v resnici zgodilo z njo, in to mimo sporočil, ki jih je dobila s strani sistema duševnega zdravja. Tam je dobila številne diagnoze, kot sta shizofrenija in shizoafektivna bipolarna motnja, kar je bilo zelo begajoče. Izvedela je, da obstajajo smernice zdravljenja, ki jih mora upoštevati. To pa je pomenilo, da je morala jemati različna zdravila. Kar pa se ni zgodilo, je to, da bi dobila odgovore na vprašanja: Kaj se dogaja z mojim življenjem? Kako lahko to razložim svojim bližnjim? Kakšna bo moja prihodnost? Ali lahko sploh razmišljam o svojih prejšnjih ciljih?

Pomoči, ki bi zadevala najpomembnejša vprašanja, je bilo zelo malo. Namesto

tega je bila povabljen v svet, ki se sestoji iz diagnostičnih kategorij, možganskega neravnovesja, majhnih možnosti, da bi se kar koli spremenilo, da bi lahko študirala ali delala. Zaradi tega je postala zelo depresivna ...

W: Ena od stvari, ki jih delamo pri gibanju Slišanje glasov, je, da raziskujemo te izkušnje. Iščeemo razlike med tistimi, ki te izkušnje razumejo kot del svojega življenja, in tistimi, ki jih slišanje glasov pripelje v izolacijo in psihiatrično bolnico. Kakšna je razlika med tema izkušnjama?

Vidimo, da gre predvsem za različen odnos posameznika do teh izkušenj. Na glasove gledamo zgolj kot na bolezenski simptom.

J: Psihotična izkušnja je nekaj, kar se razvija znotraj posameznika, lahko jo razumemo kot psihološki proces. Moja sodelavca sta spremljala otroke, ki slišijo glasove. Pokazalo se je, da 80 % teh otrok čez nekaj časa ni več slišalo glasov. To so bili otroci, ki so na začetku intervjuja imeli pozitiven odnos do slišanja glasov. Podatki kažejo, da odnos do glasu zelo vpliva na to, kaj se bo zgodilo v prihodnosti. Otroci, pri katerih je slišanje glasov ostalo prisotno, so včasih morali obiskati tudi strokovne delavce znotraj sistema duševnega zdravljenja. Pogosto so to bili otroci, ki so imeli negativen odnos do glasov. Ali pa so bili ti glasovi povezani z osebami, s katerimi so imeli slabe odnose. Glasovi, ki so bili povezani s tistimi, ki so jih zlorabljali. Vse to kaže, da gre za psihološki proces med posameznikom in njegovim glasom, ki vpliva na končni izid. Ali se boš naučil živeti s tem glasom in morda glas ne bo več pomemben, ali pa se bo njegov vpliv povečal in bodo ti posamezniki potrebovali pomoč.

W: Rad bi spregovoril še o enem vidiku, ki je zelo pomemben. Gre za tako imenovano na-dokazih-temelječo medicino. V Ameriki ne želimo podpirati katere koli terapije, ampak tisto, za katero lahko dokažemo, da deluje. Dokažemo v kliničnem smislu, z raziskavami, tako da vemo, da imamo pozitivne rezultate. Kaj torej meniš o tem v kontekstu psihoze in duševnega zdravja, o shizofreniji in diagnozah?

J: Celotno gibanje na-dokazih-temelječe medicine je v krizi. Zaradi več razlogov. Najprej zaradi modela raziskav, v katerih primerjaš dve skupini in dva načina zdravljenja. Takšni dokazi se potem prevedejo v klinične smernice, ki jih je treba spoštovati. Vendar to vodi v smernice, ki obsegajo stotine in stotine strani povzetkov, dokazov, metaanaliz. Teh preprosto ni več mogoče obvladati. Npr. v sistemu duševnega

foto: osebni arhiv

zdravja ... če imaš diagnozo depresije, imaš običajno še anksiozno motnjo ali osebnostno motnjo ali kaj drugega. Pogosto imaš dve ali tri različne diagnoze. Katere smernice boš upošteval? Dodaten problem je ta, da v psihiatriji vedno bolj spoznavamo, da npr. pri diagnozi depresije vsi načini zdravljenja delujejo enako šibko. Naj gre za psihoterapijo, antidepresive ... vsi načini obravnave se pokažejo kot primerljivo šibki. Kar nam na-dokazih-temelječa medicina ne pokaže, je to, da je znotraj šibkih skupinskih rezultatov veliko raznolikosti, veliko individualnih razlik. Nekomu se bo zaradi antidepresivov stanje poslabšalo, drug se bo nanje dobro odzval. Podobno je s psihoterapijo. Lahko imamo torej skupinske rezultate raziskav, vendar nam to ne pove, kako bo reagiral posameznik. Tretji problem je, da vsi dokazi skupinskih raziskav ne pokažejo tega, da morda sploh ne gre za psihoterapijo ali antidepresiv, ki v resnici pomaga, ampak za terapevtski odnos, ki se vzpostavi s posameznikom, ki išče pomoč. Dokazi kažejo, da kadar sedi nasproti klienta nekdo, ki je avtentičen, resničen in empatičen, ter se v resnici zanima zanj, to pripomore k izboljšanju. Ponovno moramo premisliti celoten koncept, da je izboljšanje pri težavah z duševnim zdravjem povezano s tem, da strokovnjak nekaj stori klientu. Preverjati moramo celoten model. Naloga strokovnjaka bi morala biti pomagati posamezniku tako, da si zmore pomagati sam. Veliko virov je znotraj človeka in jih lahko vzpodbudimo s pomočjo terapevtskega odnosa. Gre za popolnoma drugačen model. Nato se seveda moramo vprašati, kateri ljudje so najbolj primerni za tako vlogo. Obstaja dovolj dokazov, da posamezniki z lastno izkušnjo, ki so že na poti okrevanja, lahko predstavljajo eno najbolj pomembnih oblik pomoči, še posebej pri psihozah. Sistem duševnega zdravja je ne ponuja v zadostni meri, zagotovo ne na Nizozemskem, podobno pa je tudi drugje po svetu.

Iz izvirnika na www.madnessradio.net prevedla in priredila Maša Kovač

VAJE V SLOGU

Takole je bilo:

sestavil sem prvo prošnjo, jo vtaknil v kuverto, frankiral, napisal naslov in oddal v nabiralnik.

Sestavil sem svojo drugo prošnjo, jo prav tako vtaknil v kuverto, to sem seveda frankiral, nisem pozabil pripisati naslova in tudi se nisem obiral zalučati jo v nabiralnik, poštni nabiralnik.

In sem sestavil tretjo prošnjo in jo vtaknil v kuverto in frankiral in napisal naslov in oddal v nabiralnik.

Sestavil četrto, vtaknil v kuverto, frankiral, naslovil, oddal.

Peta. Prošnja. V. Kuverti. Frankirana. Naslovljena. Oddana.

Ah, ja, šesta! Tista v kuverti! Ta frankirani! Pa naslov! In nabiralnik!

Nekoč je bila sedma prošnja. Za devetimi gorami in devetimi vodami je prebivala vlični kuverti, ki je bila frankirana, s pripisanim naslovom. Nekega lepega dne se je znašla v veliki kem rumenem nabiralniku ...

O-o-o-oss-sma. Ppp-rrrrrošš-nnnnnnn-ja-ja. Uk-kvve-vevert-ttiii. Fff-ra-rank-kiki-rrran-nnii. Od-aaann-na.

Deveto prošnjo sem sestavil. V kuverto sem jo strmoglavil. Frankiral, še naslov pristavil. Jo nabiralnik je prebavil.

Ali sem sestavil deseto prošnjo? Sem jo vtaknil v kuverto? Frankirano? Nisem pozabil napisati naslova? Vse skupaj vreči v nabiralnik?

Enajsta prošnja mi bo za vselej ostala v spominu. Po tem, da sem jo vtaknil v kuverto, tisto nepozabno belo kuverto, in po načinu, kako sem jo frankiral – z dodatno znamko ob tednu Rdečega križa. Pa tisti dolgi, smešni naslov podjetja. In nabiralnik. Prav neverjetno!

O, Bog! Kakšen križ s sestavljanjem dvanajste prošnje. In duhovni boji pri vstavljanju v kuverto. Skušnjave frankiranja. Kontemplacija naslavljanja. In bridek padec v grešno žrelo nabiralnika.

Trinajsto prošnjo sem preskočil – zaradi vraževernosti.

1. Napišeš (štirinajsto) prošnjo.
2. Vtakneš jo v kuverto.
3. Kuverto frankiraš.
4. Napišeš naslov na kuverto.
5. Kuverto oddaš v najbližji poštni nabiralnik.

Petnajsto prošnjo sestavi je bil pravi keks. Nič lažjega! Frčneš jo v kuverto, osliniš znamko, še naslovček pa brž z njo v nabiralnik!

Ti nisi resen – šestnajsto prošnjo pišeš? Si kar predstavljam, da jo boš – kreten – vtaknil v kuverto, ki jo boš za povrh še frankiral! Ker ti niti to ni dovolj, boš – ker si en navaden *moron* – nakracal še naslov. In vse skupaj zabrisal v nabiralnik. Kje ti je pamet, le kje ti je pamet?!

Jutro je zadišalo po sestavljanju osemnajste prošnje. V prostoru je lebdel vonj po vstavljanju papirja v kuverto. Dodal sem mu še blago aromo znamke, osnovno noto naslavljanja in vse skupaj ustekleničil v nekakšnem nabiralniku.

Devet naj sta prošnja v stavi je na Frank Iran a nas lovljena in posla na.

Ne drži, da dvajsete nisem napisal. Tudi ne zdrži resne presoje trditev, da ni bila vstavljena v kuverto. Odločno zanikam, da kuverta ni bila frankirana in naslov napisan. Govorice o tem, da pisma nisem vrgel v nabiralnik, pa so naravnost smešne!

Enaindvajseta prošnja za službo – ni vredno besed.

PZS-022.

O triindvajseti prošnji za službo bi lahko pisal in pisal, o njej

bi se dalo povedati še in še. Ampak potem ne bi bilo dovolj prostora in časa za omembo štirindvajsete, petindvajsete, šestindvajsete in sedemindvajsete prošnje za zaposlitev. Oddal sem v nabiralnik, kar sem pred tem naslovil, potem ko sem tisto frankiral, kar sem poprej vtaknil v kuverto, hočem reči, da sem jo vendarle sestavil, prošnjo (že osemindvajseto po vrsti!).

Rekord: prošnje z zaporednimi številkami 29 do 39 so bile napisane, vstavljene v kuverte, frankirane, naslovljene in oddane istega dne.

Štirideseto naj si nekam vtaknejo! Jaz se trudim, lomim svinčnike, vstavljam v kuverte, frankiram, pisarim neke bedaste naslove, obrabim čevlje pri hoji do pošte in nazaj, ti prašiči pa nimajo niti toliko vesti, da bi mi v razumnem roku odgovorili!

Za enainštirideseto sem poprosil sipo v morju, da mi je dala svojo tinto. Črni kos je papir nežno vzel v svoj zlati kljun in ga vtaknil (papir, ne kljun!) v kuverto. Vrtni polž mi je oslinil znamko. Vetrč je posušil tinto tam, kjer je bil naslov. Golob-pismošča se je s pismom dvignil visoko nad rumeni poštni nabiralnik in izginil v dalji.

Kmalu po sestavljanju, kuvertiranju, frankiranju, naslavljanju in oddajanju dvainštiridesete prošnje sem prejel prvi odgovor delodajalcev: *Niste izbrani. Lep dan.*

Za vse, ki ste rojeni v znamenju škorpiona: danes boste nadvse ustvarjalni, še posebej na kariernem področju. Sestavili in oddali boste kar osem vlog za službo: 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49. in 50. Na ljubezenskem področju boste imeli te dni manj sreče.

Logično, da ne bi mogel govoriti o dvainpetdeseti prošnji, če ne bi pred tem obstajala enainpetdeseta prošnja. Ta je potreben pogoj. Mislim, da se je prvi s tem ukvarjal Aristotel. (S pisanjem prošenj za zaposlitev ali s formalno logiko?)

Svetovalka z zavoda za zaposlovanje me je pohvalila, ker sem poslal že triinpetdeset prošenj. Pohvala je bila ustna.

Po tistem, ko sem sestavil, vložil v kuverto, frankiral in naslovil ter oddal štiriinpetdeseto prošnjo, mi je neko podjetje odpisalo, da so moje podatke vnesli v svojo bazo, da pa trenutno mojega poklicnega profila ne potrebujejo. Mi pa želijo veliko uspehov.

Pismo prejšnjega podjetja me je nekoliko sesulo, zato se le megleno spominjam, kako sem sestavljal in oddajal (hk!) prošnje št. 55, 56, 57, 58 in 59.

Oddana 60. prošnja je bila napisana v angleščini. Tako je zahteval delodajalec. Nič pa ni omenil, da bi na znamki morala biti angleška kraljica. *So what!*

Enainšestdeseto prošnjo sem napisal tako lepo, da se mi jo je zdelo škoda poslati.

Pa sem zamesil dvainšestdeseto. Za model sem uporabil kar prazno kuverto. Na koncu sem dodal še znamko in naslov – namesto sladkornega posipa. In jo vstavil v (od sonca razgreti) poštni nabiralnik, da se lepo zapeče.

Triinšestdeseto prošnjo sem po nesreči polil s kavo. Moral sem jo ponovno napisati. Zamižal sem na eno oko in jo preimenoval v štiriinšestdeseto. Te nisem polil s kavo.

Petinšestdeseto mi je iz svojega klobuka pričaral čarovnik, ker sem bil tako pogumen, da sem se na začetku predstave sam javil za njegovega pomočnika.

Šestinšestdeseta je dolgo zorela. Skoraj bi mi zgnila v predalu.

Oddal sem jo dobesedno v zadnjem trenutku. Predal sem razkužil.

O prošnjah št. 67–72 ne nameravam govoriti. Razlogi so osebne narave – kar koli že to pomeni.
O prošnjah 73–84 sem trdno odločen spregovoriti. Samo ne še zdaj.

Petenesemdesete. Nepesene. Vležene. Frenkerene. Neslevljene. Eddene. Uaaaa! Oooooiii!

Šestinosemdeseta – proshnia: napisana, vložena, frankirana, naslovljena, oddana.

Vrsta dopisa: prošnja za službo.

Zaporedna številka: 87

Vložena v kuverto: DA

Frankirana: DA

Naslovljena: DA

Odposlana: DA (s priporočeno pošto)

Kaj naj porečem o oseminosemdeseti – revi, ubožici? Kar brez znamke v svet je šla, brez naslova fiksnega ...

Devetinosemdeseta prošnja za zaposlitev mi je prinesla prvi osebni razgovor pri potencialnem delodajalcu. Žal sem kasneje izvedel, da ni bil izbran noben kandidat ☹.

DEVETDESETO SEM NAPISAL S SAMIMI VELIKIMI ČRKAMI. NAJ SVET VE, DA PISANJE PROŠENJ NI MAJHNA STVAR!

Enaindevetdeseto prošnjo sem nakracal s sprejem na zid. Da jo bo lahko prebral vsak delodajalec, ki bo šel tam mimo.

92. prošnja je razstavljena na zavodu za zaposlovanje kot primer pisanja učinkovitih prošenj.

93. prošnja je bila bolj grozljivo pismo kot pa prošnja. Nekatere lahko pripraviš samo na grd način do tega, da te opazijo.

94. prošnja ni bila prošnja za službo, ampak prošnja prejemniku 93. prošnje, naj me ne prijavi na policijo.

Naslednja prošnja – že petindevetdeseta po vrsti – je bila namenjena bolj meni samemu. V njej se sprašujem, kakšen smisel ima pisanje prošenj, če pa je brez službe že skoraj vsak peti delavec, z nami gre strmo navzdol, državo pa briga samo njena lastna ušiva rit.

Po oddani šestindevetdeseti prošnji sem pomislil: »Samo še štiri, pa jih bo sto!« Ne vem, ali sem bil v tistem trenutku bolj vesel ali bolj žalosten.

Sedemindevetdeseto in osemindevetdeseto sem poslal na isti naslov. Ker so razpisali dve različni prosti delovni mesti, jaz pa sem hotel kandidirati za obe.

O prošnjah se mi je prvič sanjalo pri devetindevetdeseti.

Celotno besedilo sem si izmislil v sanjah, zjutraj sem ga samo »vrغل« na papir. Moram pogledati, kaj o tem pravi Velika sanjska knjiga. In Freud.

Stota prošnja je bila oddana na dan, ko sem dobil prvo ponudbo za (honorarno) zaposlitev – vodil naj bi delavnico kreativnega pisanja Vaje v slogu. Stroške malice in prevoza bom moral kriti sam, so mi rekli.

So d'jali.

Izustili.

Zarezgetali.

...

Jurij Kunaver

Zgodovinska rubrika:

IZSEK ČASA

Zgodovina pravijo, nas bi morala kaj naučiti. Drugi razmišljajo, da je čas cikličen in se stvari tako ali tako ponavljajo. Pri odnosu do revščine, brezdomstva bi lahko trdili, da se res. Pojavljajo se podobne dileme kot so se pojavljale pred »100 leti«. V novostari rubriki bomo objavljali časopisne »pričevalce« tega kakšen je bil nekdanji odnos do najbolj družbeno odrinjenih ljudi, ki nam jih je iz svojega nabora predala Nena Židov.

Zimska pomoč

Dr. Anton Korošec je obdaroval berače s smehljajem. Mi pa nismo takega kova! Vse preveč radi godrnjamo nad nadležnostjo in vsiljivostjo beračev. Zakaj ne bi dobrovoljno dali svojega daru?

Prav v času mrzle sebičnosti in črne zbežanosti bi nam postala vsakdanost bolj prijetna, bolj topla in prijetna. Če je bilo kdaj to potrebno, je sedaj, v teh dneh divje brezobzirnosti in brezsrčnosti. Zakaj bi ne mogli doumeti resnice, da so nam dobrine od Boga izročene tudi zato, da bližnjemu nudimo svojo pomoč, po svoji moči, ki jo sami cenimo, in ne morda po cenitvi davkarja in hudobnega jezika?

Sklepiamo ugovor: »Saj jaz bi, a moral bi prej oni drugi, ki ima mnogo več od mene. Dokler oni drugi tako ne misli, jaz sam nič ne pomem, še v zasnehem pridem pri onem drugem!« O, koliko izgovorov tiščimo na račun onega »drugega«. Četudi je to večkrat samo izgovor, vendar priča še o dobrem človeku, a priča tudi o veliki duševni nerodnosti tega človeka. Sram ga je, da bi začel. Ta pojav, da se kdo obotavlja začeti, ker se boji, da bo sam, je lasten človeku; kdor ga rabi, ni slab človek, samo cagovec je. Slab človek je le skupuh, kajti skupuh še išče, kje bi revežu vzel.

Temu dobremu človeku je treba reči: Začni! Ne bodi cagovec. Daj zgled! Vedi, da ima tvoj sosed prav takšen pomislek. Začni ti, ki si pogumnejši od njega, da mine strah njega. Kadar kdo pogovori v vasi, mu skušajo dobri sosede priskočiti s tem ali onim darom na pomoč, zato je prav, če vsak misli pri zimski pomoči, da so ubožci in reveži tako pogoreli, da nimajo niti stavbišča, kjer bi mogli postaviti svojo streho. Če bi ljudje tako mislili, bi bilo ubožstvo v občini tako omiljeno in redko, da bi ga ljudje ne čutili niti v občinskem proračunu in dokladah.

Kadar bodo potrkali na tvoja vrata, si misli tudi tole: »Živemu človeku se lahko vse pri-

meri. Če se živemu človeku lahko vse pripeti, lahko pridem tudi jaz še v tak položaj, da bom moral iskati pomoč bližnjega.« Naj nihče ne odvrne: »Jaz, da, jaz sem pa tako na vse konce in kraje zavarovan, da mi nič ne more blizu. Meni ne more nič škoditi. Ne, meni ne more nič škoditi!« Zoper udarec usode, nesreče, nezgode in bolezni ni zavarovanja na zemlji. Znana je tale prilika o sadovnjaku in jabolkah: Bogat trgovec je povabil vaško otročad na svoj vrt, ki je bil poln rdečih in debelih jabolk. »Lahko sneste jabolk na tem vrtu kolikor vam drago, samo nihče mi ne sme ničesar nesti z vrta!« Otroci so jedli do onemoglosti, vzdihovali od sitosti in izobilja, samo droben deček pod najboljšo jablano v kotu ni jedel mnogo. Trgovca je zaskrbelo, da bi fantek utegnil biti bolan, zato ga je opazoval. Ko je mislil deček, da ga nihče ne gleda, je zavihtel jabolko preko plota. »O,« je rekel gospodar, »tako se pa nismo zmenili!« »Kaj, da se nismo zmenili? Zmenili smo se, da z vrta ničesar ne nesemo, jaz sem pa še na vrtu!«

Prav tako — to je nauk, ki sledi iz te prilike — ne moreš ničesar nesti s tega sveta, a čez plot tega sveta lahko prevališ dobra dela. Meči čez plot dobra dela, da boš imel lahko vest, ko boš prosil za dobro žetev! Moš: »Zgodi se tvoja volja«, a niti usmiljenja nimaš s siromakom, ko vendar Gospod želi, da si usmiljen!

Bodimo torej usmiljeni! Skleni, da boš dal za zimsko pomoč siromakom v vasi, kar se tebi zdi, da je odvisno, daj tisto, čemur se moreš odreči, če potrebno, dostavi to, čemur se moraš odreči. Videl boš, da niti tega vsega ne bi bilo potrebno v vasi, če bi vsak tako mislil in delal, a vsi ubožci v občini bi imeli izdatno podporo, če bi vsak tako storil. O, če bi vsak tako napravil, bi bila Slovenija tako strnjena družina, da bi ji nihče ne mogel blizu! Na nas je, da to dosežemo!

MOJA DEVETDESETA ALI POSLEDNJE SLOVO KURTA COBAINA

Bilo je nekje na začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja in jaz še vedno najstnica. Živela sem še pri starših in obiskovala prvo leto gimnazije. Že takrat sem bila »upornica«. Moj starejši prijatelj je imel v najemu neke prostore s čudovitim razgledom na mestno rečico in spodaj je bila gostilna, ki se ji je že od nekdaj reklo Nebesa. Če si popival v Nebesih in te je žena vprašala, kje si bil, si pač rekel, da si bil v Nebesih. V prvo nadstropje je bilo treba po stopnicah, in če si slučajno padel in si zlomil nogo, si na urgenci v Ljubljani takole odgovoril na vprašanje, kaj se ti je zgodilo: »Padel sem na stopnicah na poti v Nebesa.«

Prej omenjeni prijatelj je prostor uredil v mali prostor z dvema mizama za igranje biljarda. Tja sva vsak dan po šoli zahajali z najboljšo prijateljico in se učili igrati biljard. Nekateri fantje so se prav ponujali, da naju naučijo, in midve sva, kot se spodobi, z veseljem sprejeli ponudbo.

Najboljša stvar je bila, da se je v igralnici predvajala glasba. Stara in nova pa še glasbene želje so ti včasih izpolnili. Živo se spominjam dveh trenutkov.

Prvi je bil, ko sem prvič v življenju slišala *Shine On You Crazy Diamond* Pink Floydov. Tisti otožni kitarski motivček, ki te preseneti, ko v ozadju zveni g-mol, oh, orgazmično! Vse do danes mi Pink Floyd pomenijo veliko in sem se jih prav res naposlušala, a nikoli ne naveličala. Izbrala sem jih celo kot temo diplomske naloge.

Enako dobro se spominjam trenutka, ko sem prvič zaslišala Nirvano. To je bila resnična nirvana! Skoraj prepričana sem, da so predvajali *In Bloom*. Srce mi je poskočilo, počutila sem se doma. V roku enega tedna sem odvrгла jeans jakno z našitki Guns and Rosesov in Whitesneakov vred in jo zamenjala za preveliko karirasto moško srajco. Postala sem zaprisežena poslušalka grungea. Prvi na seznamu so bili Alice In Chains, na te sem bila prav mahnjena. Cel njihov prvi album sem znala na pamet. Če oni nimajo v svojih komadih najboljših kitarskih rifov, kar velja zlasti za začetke, potem ne vem, kateri glasbenik ali kateri band jih ima. Toliko izvirnih, surovih in živih nima nihče! Rade volje se s kom spustim v debato glede tega, saj se rada učim, in tudi če nimam prav, ne vztrajam pri svojem.

Nato pa je padla bomba: izvedeli smo, da Nirvana prihaja v Ljubljano! Ob novici sva se s prijateljico dobesedno zjokali od veselja! Kolegica iz sosednjega mesta je hotela z nama, a je bila mladoletna. Njena mati ji je obljubila, da ji bo pustila na koncert, ko bodo naslednjič v Ljubljani, vsi pa vemo, da se to ni zgodilo in se tudi ne bo. Ljubljanski koncert je bil po nizu naključnih dogodkov njihov zadnji koncert. Pika. Zadnji koncert Nirvane se je torej zgodil v naši prelepi, majhni, dotrajani športni Hali Tivoli, ki ne slovi po najboljši akustiki. Pisalo se je leto 1994 in stara sem bila devetnajst let. Normalno, da je šla klapa iz našega kraja na koncert. Takrat smo brez problema dobili vstopnice, vprašanje pa je, kako bi bilo danes. Bilo je 27. februarja 1994 in hala je bila polna do zadnjega kotička. Tiste čase se je v dvorani še lahko kadilo in midve s prijateljico sva s tribune šteli število karirastih srajc v meglici cigaretnega dima. Bilo jih je čez trideset. Koncert je bil dober, *Nirvana* je kajpada zažigala, basist Krist Novoselic (v originalu Novoselić, rodil se je namreč dvema hrvaškima imigrantoma) pa je publiko ves srečen nekajkrat nagovoril v hrvaščini. Bilo je super. Niso pa odigrali svojega največjega hita *Smells Like Teen Spirit*, in to jim je takrat marsikdo zameril. Sama sem bila s koncertom več kot zadovoljna. Z zgodovinskim koncertom, če smem skromno dodati.

To so bili časi! Nanje imam lepe spomine, saj govorim o svoji mladosti. Za dvomljivce pa k zgodbi z veseljem dodajam fotografijo vstopnice, ki sem jo shranila in jo imam še danes. Kdo ve, koliko denarja bi zanjo dobila na eBayu? V tistih časih ta ni obstajal. Pa tudi mobilni telefoni ne, kaj šele MP3! Sama sem imela prenosni CD, kar je bilo za tiste čase zelo napredno. S sabo sem nosila torbico s CD-ji, ki sem jih po želji menjavala. Sredi ceste sem se ustavila, napravo potegnila iz torbe, jo odprla, vzela ven CD, izbrala novega in ga vstavila v napravo. Pritisnila sem na play, in to je bilo to. MP3-format je bilo možno snemati samo na CD, tako da je prišel v poštev le stari dobri CD. Precej neverjetno za dandanašnje standarde, ampak hej: komu je bilo takrat to mar? Takrat sem bila carica! Grange carica!

Silva

foto: osebni arhiv

TATU ZGODBA

Simbol roke severnoameriških Indijancev simbolizira človeško življenje. Predstavlja duhovno moč, dominacijo in zaščito. Bojevniki, ki so z njo krasili svoje telo ali svoje bojne konje, so verjeli, da so nepremagljivi. Roka je dala nasprotnikom vedeti, da je oseba pripravljena na boj mož na moža in da ta ne misli odstopiti oziroma se vdati v usodo. Simbol roke je simbol psihične pripravljenosti na preizkušnje, ki so pred menoj.

JN

09
KRALJI
ULICE

**BRITANCI IMAJO BREXIT,
NIZOZEMCI ŽELIJO NEXIT,
MI PA SEXIT.**

N2

**KO ŽIVIM, DIHAM,
KO SOVRAŽIM, SE DEREM.
KDO SEM JAZ?**

TAUBI

Likovna stran:

PRILIK KORD

BILO JE NEKOČ ..., ZGODBA V NADALJEVANKAH, 4. DEL

Milena Miklavčič, avtorica uspešnice Ogenj, rit in kače niso za igrače: Kako so seksali in rojevali pred sto leti, je gradivo za svoje delo zbirala skoraj trideset let po vsej Sloveniji. Poslala nam je nekaj zgodb posameznikov in posameznic, ki še niso bile objavljene, pričajo pa predvsem o težkih otroških usodah, trdem življenju ob trdem kruhu, če je ta sploh bil. Avtorica je zapisala takole: »Obiskovala sem manjše kraje, kjer so živeli posamezniki, ki so bili voljni povedati tisto, česar pred mojim prihodom niso povedali še nikomur. Žal smo družba, ki je polpreteklo zgodovino, zlasti tisto, ki govori o intimi prednikov, zanemarjala. Ko jih boste prebirali, razmišljajte o tem, da berete tisto, kar smo pozabili vprašati babice in dedke, dokler so bili še živi.« Zgodbe bomo objavili v nadaljevanjih, ta mesec je na vrsti Pepčina.

Pepca

Pri hiši je bilo sedem otrok in osmi je bil na poti, ko jim je pogorela hiša. Komaj so rešili nekaj obleke in kmečkega orodja, ki ga je oče popravljal v hiši. Vse ostalo je šlo v pepel.

»Otroci smo se stiskali k mami, ki je jokala in prosila Boga, naj se nas usmili. Sosedje so iz hleva reševali živino, kajti ogenj se je razširil še na skedenj. Čez čas je po nas prišla ena od sosed in nas odpeljala domov na peč. Stisnili smo se drug k drugemu in nihče ni mogel zaspiti, tako smo bili prestrašeni. Proti jutru je prišla še mama, ki je dobila porodne popadke in splavila. To jo je tako potrla, da je bila nekaj časa zelo 'čudna'.

Na srečo je bila vsaj živina rešena. Oče ni držal križem rok. Nagal nas je, da smo mu pomagali vlačiti kamenje iz potoka, in če se nismo dovolj hitro 'usuknili', je bil hud, tepel pa nas ni. Zidave se je lotil sam, in kot se spominjam, sta mu šele na jesen, ko ni bilo več toliko dela na polju, prišla pomagat dva sosed. Otroci smo grizli korenje in repo, kruh sem videla le tedaj, ko mi ga je odrezala kakšna od sosed. Poleg tega je bila mama spet noseča, to smo takoj 'pogruntali'.

Sami smo žgali opeko. Temelje smo kopali otroci, vse na roko.

Velikokrat je manjkalo kruha, spali smo na kozolcu in ob vsaki nevihti smo se bali, da bi nam strela uničila še zadnje skromno pribežališče.

Na srečo je bil oče tudi vaški mesar in je na jesen prinašal domov kolone. Malo pred zimo smo se vselili v prostor, ki je bil bolj podoben svinjaku kot hiši. Na enem koncu je bila peč, na drugem je bil ograjen prostor za dva telička. Po tleh je bila zemlja in nihče od otrok ni imel čevljev, kaj šele da bi bili spodobno oblečeni. Stiskali smo se okoli peči, in ko smo zvečer molili roženkranjc, smo komaj čakali, da bomo vstali z mrzle in vlažne zemlje ...«

Čeprav se je štelo, da pred požarom niso bili revni, jim je pozimi začelo primanjkovati hrane.

Pepca in obe starejši sestri so morale iti služiti.

»Sestrma se je zdelo nečastno, saj sta bili prepričani, da smo dovolj bogati in dovolj kmečki, da jima ne bo treba. Jaz sem bila še premajhna in se tega še nisem zavedala. Starejša sestra me je oddala v moji novi »službi« in potem sama nadaljevala pot. Spominjam se, kako sem se je oklenila okoli vratu, toda ona je bila bolj trde sorte in me je kaj hitro postavila nazaj na tla. Da boš pridna in da boš ubogala, mi je rekla, potem je že prišla pome gospodinja in me odpeljala v hišo. Bila sem bosa, zeblo me je, poleg tega nisem nikogar poznala. Najprej sem morala nanositi vodo, potem me je poslala na njivo, kamor sem nesla čaj. Komaj sem se vrnila nazaj, sem že morala iti grabiti travo za živino. Nihče me ni vprašal, če sem lačna, če me zebe. Ko je zadišalo po večerji, sem se stisnila za peč in čakala, da se bo kdo spomnil name. A ta je pa 'ta nova', je rekel gospodar. Ja, ampak je samo pol dneva pri hiši pa ne vem, če je zaslužila za večerjo, mu je odgovorila gospodinja. Toda večerjo sem vseeno dobila, čeprav so se mi njene besede zarezale v srce.«

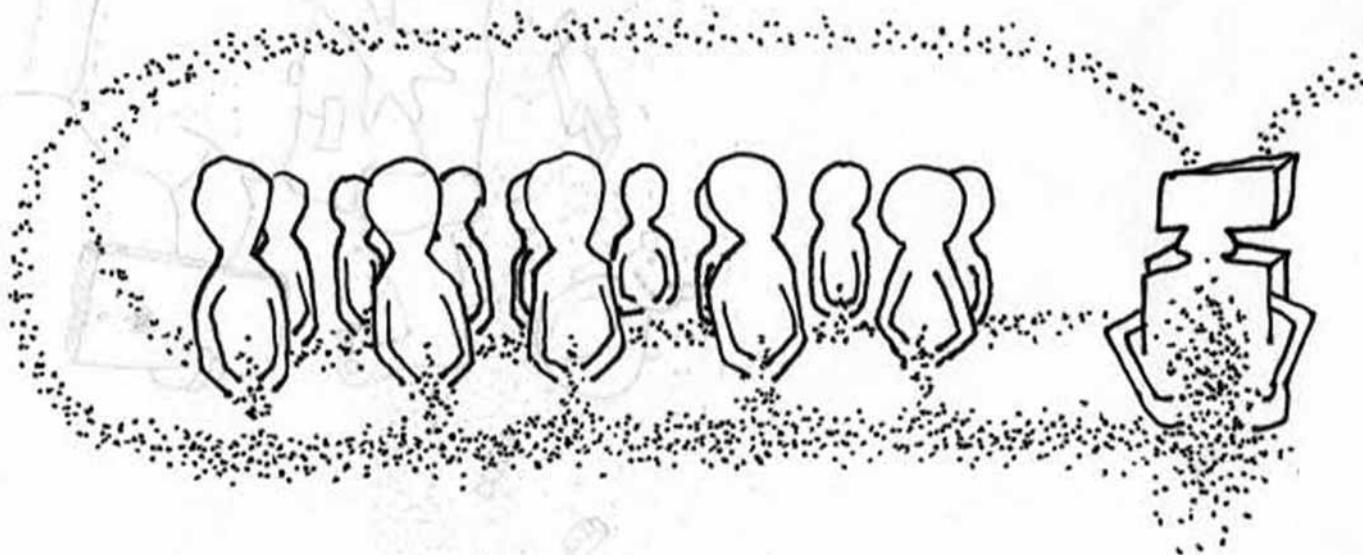
Preden jim je pogorelo, so zmeraj imeli pri hiši hlapca in deklo.

Čeprav niso bili bogati kmetje, so s posli lepo ravnali. Pepco so vsi imeli rada, zlasti dekla. V novem domu je bilo vse drugače. Vsi so hiteli po opravkih in bogvaruj, da bi se Pepca kdaj usedla, čeprav ji je bilo komaj sedem let.

V nedeljo po maši je šla lahko domov, vendar se je morala takoj po kosilu vrniti nazaj.

»Če nisem bila dovolj pridna, me je gospodinja prisilila, da sem namesto večerje klečala na polenu. Les se mi je zadiral v kožo, jaz pa nisem vedela, zakaj taka kazen. Z njo je bilo nekaj hudo narobe, saj je bila tudi nad lastnimi otroki živčna in jih je za vsako figo lasala in tepla. Ko bi me morala poslati v šolo, tega ni storila. Ne bomo te redili zato, da se boš 'flerkarla' naokoli, mi je govorila. Nekoč me je s tako močjo udarila preko ušes, da se mi je pocedila kri. Šele to jo je malo prestrašilo. Čez dva dneva me je prišel iskat oče in me odpeljal domov. Od takrat naprej na levo uho skoraj nič ne slišim. Zakaj me je udarila, še danes ne vem. Nekaj so govorili, da je imela rada drugega, vendar ji starši niso dovolili, da bi se poročila z njim. Že zdavnaj sem ji oprostila, da je bila grda do mene. Na starost jo je Bog še prehudo kaznoval za vse, kar je hudega storila.«

Milena Miklavčič

NEK CESTNIH AJ

ŽIVLJENJE V HOSTLU (... IMA TUDI SVOJE PREDNOSTI)

Bil je ledeno mrzel deževen februarški dan. To zimo sem večino časa prenočeval kar na cesti, pod mostom na Roški cesti ali pa kar na Ambroževem trgu, zavrt v spalno vrečo in pokrit s kartonom in časopisi (četudi se sliši še tako smešno, je papir v resnici dosti boljši izolator kot deke, pa če so še tako debele). Decembra lani mi je banka zaprla transakcijski račun in posledično sem ostal brez mesečnega dohodka, s tem pa tudi brez stanovanja.

Bil je petek, zbudil sem se v sončno mrzlo jutro, sredi dneva pa se je začelo vreme »kisati«, zato sem se lotil žicanja okrog Prešernovega trga in tržnice. Do popoldneva nekako uspel napraskati 15 evrov. Proti večeru je začel padati leden dež, ki se je kmalu spremenil v ogromne mokre snežinke. Bil je pravi mali snežni vihar in v pol ure sem bil premočen od glave do peta. Vedel sem, da tak ne bom mogel preživeti noči zunaj, zato sem vztrajno spraševal po raznih prenočiščih in hostlih, če bi kje lahko dobil prenočišče za 15 evrov. Okrog 10. ure zvečer sem vendarle našel manjši hostel na Petkovškovem nabrežju, kjer sem si plačal posteljo v 4-posteljni sobi za turiste, saj je bilo vse ostalo zasedeno zaradi slabega vremena. Vsi brezdomci smo se namreč poskrili po počeni prenočiščih te vrste.

Vstopil sem v sobo, v kateri je bila zasedena le ena postelja, v njej je ležala mlada izjemno čedna turistka in gledala v svoj tablični računalnik. Prijazno me je pozdravila, na hitro sva se predstavila en drugemu, nato pa sem skočil pod tuš, se uredil kot ponavadi in hitro ugasnil luči ter splezal na svoj pograd. Sprva je punca, ki je ležala na spodnjem ležišču, govorila po telefonu in mislil sem si: »O, joj, še ena klepetulja, zaradi katere še dve uri ne bom mogel zaspati.« Govorila je francosko in kljub temu da tega jezika ne razumem niti malo, mi je hitro postalo jasno, da je nekaj zelo narobe, kot da ji je zelo hudo. Kmalu zatem je odložila telefon in zaslišal sem, da potihem joka. Kakšne pol ure sem poslušal jok in hlipanje, nato pa sem splezal s pograda, jo prijazno pozdravil ter jo vprašal, kaj je narobe in ali ji lahko kako pomagam. Bila je prijetno presenečena, povedala mi je, da je obupana, ker so ji izgubili prtljago in dokumente, da ne ve, kaj narediti, ker potuje sama, in da sedaj v hostlu čaka starše, da pridejo v Slovenijo in da se z njimi vrne nazaj v Francijo. Predstavila se mi je kot »Lu«, 20-letna študentka književnosti iz Pariza. Bila je zelo lepa, imela je dolge živo rdeče lase in zelene oči ter vitko, športno postavo. Odlično je govorila angleško, tako

da sva se takoj ujela in zlahka sporazumela. Klepetala sva dolge tri ure, povedala mi je veliko o sebi in jaz njej o meni in očitno je bilo, da sva en drugemu všeč. Ko sem ji zaželel lahko noč, me je objela in se mi iz srca zahvalila. Počutil sem se odlično, imel sem občutek, da sem naredil res dobro delo in da sem jo res potolažil. Ko sem 15 minut kasneje že skoraj spal, pa je na moje začudenje splezala na moj pograd in me vprašala, če se lahko uleže poleg mene. Nasmejal sem se in brez besed ter prijetno presenečen prikimal. Sprva nisem vedel, kako se vesti, nato pa je sama dala pobudo in tako se je moker, deževen dan končal s seksom s popolno neznanko in nato še črkljanjem pod odejo ter raznoraznimi debatami, ki so trajale dolgo do jutranjih ur. Zaspala sva okrog 6. ure zjutraj in tako seveda zamudila check-out ob 10-ih. Okrog 10.30 je vrata sobe odprla čistilka, ki je takoj opazila, da je ena postelja prazna in da objeta leživa na mojem ležišču. Spogledali smo se, se začeli smejati, nato pa me je vprašala: »Golobčka, čez koliko časa pridem nazaj? Ali vama še malo zaklenem sobo?« Ostala sva še kakšno uro, izmenjala sva si osebne podatke in si obljubila, da se bova še kdaj videla. En drugemu sva se zahvalila za nepozaben večer, se poslovila in odšla vsak svojo pot. Priznam, da sem jo ob slovesu komaj spustil iz objema in mi je šlo kar malce na jok. Vsekakor je bila zame to edinstvena tovrstna izkušnja v mojem življenju. Še vedno si redno dopisujeva in govoriva prek Skypa in priznam, da jo precej pogrešam, kljub temu da sva bila skupaj le eno noč.

Tako sem spoznal, da se lahko še tako deževen in zoprni dan spremeni v nekaj popolnoma drugega. Te izkušnje ne bom nikdar pozabil.

Benjamin

SENCA

Vidim senco, torej obstajam,
ko pa je vreme grdo in oblačno,
se ustrašim in ustavim.

Senca me spremlja vsepovsod, torej obstajam in se veselim
lepega vremena in vem, da sem edinstven.

Da sem edinstven, da imam dušo in telo izpopolnjeno.

Včasih si želim, da bi postal nevidna senca.

Vtiho tapim se v družbo fantov, ki pri sosednji mizi
pijejo pivo. Vneto se pogovarjajo. Na njihovih obrazih se
izmenjujejo sproščen nasmeji, bahavost, resnost ...

Moje misli se ukvarjajo z idejo, o čem razpravljajo.

Tudi sam bi bil rad deležen takšne družbe in sprejetosti.

Zmoti me muha in takrat na mojo dušo leže senca
osamljenosti,

vednar se zavem, da pri mizi nisem več sam.

Pomislim, kje vse je danes že bila, kaj vse je videla, kaj vse je
vonjala, kaj vse je slišala ...

Vendar ji je lahko, saj ima krila in zelo majhno senco.

Zaprem oči in v mojih mislih muha zraste.

Potožim ji o svojih tegobah in skrbeh. Je zelo dobra
poslušalka, nič ne ugovarja, le z brenčanjem pomiri dvome v
meni.

Zvok njenih kril v mojih ušesih odzvanja v tonu vse bo dobro,
vse bo v redu ...

Takrat me zmoti glas pri sosednji mizi, ki odganja nadležno
muho.

Eden izmed omizja krili z roko, pomislim, da odganja muho,

vendar ugotovim, da je njegova kretnja namenjena meni. S kretnjo me vabi, da prisedem k njihovi mizi. Opogumim se, prisedem in skupaj odganjamo muho. Letečih muh se zlahka znebiš, več dela pa bomo imeli s človeškimi muhami – nečimrnostjo, trmo, objestnostjo ...

Dean Dobrilovič (SVZ Dutovlje – DE Sežana)

POGOVOR

Če ti tam gor zares obstajaš,
prosim te, pomagaj mi
in ne sprašuj,
zakaj sem jo ucvrl v svet,
zakaj po prašnih cestah se potika
preganjana žival, otrok preklet.

Če ti je mar za-zapuščeno dušo,
povej, kje naj srkam tvojo moč.
Premlad sem, da bi šel pod travno rušo,
življenja nisem še okusil, sonca ni,
le črna noč.

Na vse strani neba pošiljam klice,
strašna gluhoti razjeda mi gorje,
z bučnim smehom plašim ptice,
norost kljuva, mi šepeta:
»Ne fehtaj neznancev, umiri svojo divjo plat
in vsaj enkrat pobožaj nalomljeno srce.«

Katarina Kalaba

GRENIKA NA CESTI

Velikani jokajo v kotu.
Skrivajo poglede
in se trudijo zbežati.
Povešeni obrazi
umivajo besede ...
Na odru se klovn
znajde v zagati ...
Zamrznjene oči
izgubljajo obliko.
Nekam predaleč,
zver kriči ...
In če bi tod iskal oliko,
bi hitro našel vročo kri.
Kaj kmalu umaknem
se stran od izložbe.
Nemočen, zašijem
odgovor v misli ...
Po svoje si vzamem
razkrite obtožbe.
Spomini so kisli
in bližje zavesti,
ko hodim spet mimo
grenivke na cesti.

Art Ajva

ANEKDOTE IZ PRODAJE

ZLATA SVOBODA

Časopis sem, kot vedno, prodajal pred *mojim ministrstvom*, ko je mimo prineslo možakarja. Ta je na prvi vtis izgledal precej nerazpoložen. »Ej, takoj bi zamenjal s tabo,« je navrgel, »svoboda je zlata!« Vendar z modrostmi očitno še ni bilo konec. »Več zlata kôt imaš, bolj svoboden si,« je dodal, potem pa mi na vsem lepem zaukazal: »Nastavi roke!« Verjetno sem začutil malce dvoma, predvsem pa sem se obotavljal storiti, kar mi je velel. Iz pepelnika v avtu, v katerem je očitno zbiral kovančke po 10 in 20 centov, mi je v roke brez besed natresel primerkov za skupaj 17 €. »Kaj gledaš, saj so zlati!« je še dodal, ker sem ga verjetno zares debelo gledal. Nauk zgodbe se glasi, da je svoboda zagotovo zlata! Znesek sem več kot koristno porabil.

Polde

PRIHAJA POLETJE

Spomnil sem se prigode, ki sem jo doživel lani ob istem času. Sem stalni prodajalec Kraljev ulice v Ljubljani, vendar večkrat tudi kam odpotujem, odstopam in poskusim srečo v drugem kraju. Tokrat sem se odpravil na morje. Ni minilo pet minut, kar sem dvignil palec, in že mi je ustavil avto z moškim srednjih let. Beseda je dala besedo in že sva se peljala proti Kopru. Razložim mu, da sem prodajalec zelo fajn časopisa, nakar mi gospod odgovori, da je časopis zagotovo fajn, če ga prodaja tako lep dečko, kot sem jaz. To se mi je zdelo malo čudno, vendar temu nisem posvečal pozornosti. Ker sem se na pot odpravil zgodaj zjutraj, me je kmalu premagal spanec. Zaprl sem oči in se prepustil sanjarjenju o plaži in morebitnem zaslužku, potem pa začutil roko na svoji nogi. Ker sem bil zaspan, sem se roke otresel kot nadležnega žužka. Naslednji dotik voznikove roke je bil krepkejši in v hipu sem dojel, kaj se dogaja. »Ustavite avto,« sem zavpil. »Kaj pa je?« se je voznik delal nevednega. »Tako j ustavite avto,« sem se zadržal še bolj glasno. Voznik je res zapeljal na stran in ustavil. Skočil sem ven, kakor hitro sem mogel, in od strahu skorajda pozabil na svoj nahrbtnik in oštalo imetje. »Hej, kaj pa evro za časopis?« je moški kričal za menoj. »Obdržite ga, jaz častim,« sem še uspel zavpiti in tekel, kolikor so me nesle noge. Za konec naj povem, da nisem homofob – to naj bo jasno. Ampak v tujem avtu, z moškim, ki ga vidim prvič v življenju ... (ne vem, morda pa preveč gledam televizijo)!

Psiha

Dogodki:

NEPREPOZNAVNA SLOVENIJA BREZ MOŽNOSTI PROTI NEMČIJI

Slovenska rokometna reprezentanca je v 3. krogu kvalifikacij za evropsko prvenstvo 2018 gostila nemško ekipo in doživela visok poraz.

Lahko rečemo, da je bila tekma odločena že v prvem polčasu, saj so Nemci na odmor odšli z visoko prednostjo 7 golov (12 : 19), ki je Slovencem v 2. polčasu nikakor ni uspelo stopiti. Končni rezultat je bil 23 : 32 v prid gostom iz Nemčije, ki so vodili skozi celotno srečanje, Slovenci pa so jih le s težavo dohajali. Tekma je bila sama po sebi izjemno trda, z velikim številom izključitev tako na eni kot tudi drugi strani ter dosojenih 7-metrovk (8 : 7), kjer so bili v izvajanju bolj uspešni gosti. Na svoji strani so imeli izredno razigranega vratarja Andreasa Wolffa, ki je že do odmora zbral 9 obramb in zanj Slovenci v 1. polčasu niso imeli prave rešitve. Prav tako je pešala obramba domačih, vse skupaj pa je vodilo do zasluženega, a ne ključnega poraza pred domačim občinstvom v skoraj razprodanih Stožicah (10.000 navijačev). Najboljši igralec je bil Nemec Uwe Gensheimer z 11 zadetki (od tega

sedem 7-metrovk), na naši strani pa Jure Dolenec s 5 goli. Tekma je bila tudi v znamenju reprezentančnega slovesa dolgoletnega kapetana Uroša Zormana, ki se z 225 nastopi nahaja na samem vrhu večne lestvice nastopov v dresu s slovenskim grbom. Pred tekmo so mu pripravili manjšo ceremonijo, ki si jo igralec njegovega kova vsekakor zasluži. Še lepše darilo bi bila zmaga njegovih bivših reprezentančnih kolegov.

Ti bodo priložnost za novo zmago dobili že v soboto, ko sledi povratna tekma z Nemci v Halleju, še pomembnejši tekmi s Švico in Portugalsko pa jih čakata v mesecu juniju in bosta odločilnega pomena za (ne)nastop na prihajajočem EP-ju. Kralji se Rokometni zvezi Slovenije iskreno zahvaljujemo za velikodušnost in možnost ogleda nepozabnega spektakla. Ob tej priložnosti ekipi Sloveniji seveda želimo tudi veliko sreče v nadaljevanju kvalifikacij!

S. P.

014
KRALJI
ULICE

ČISTILNA AKCIJA V KRANJSKI GORI

V sklopu projekta zaŽIVI ulica smo se tudi letos udeležili čistilne akcije v Kranjski Gori.

V torek, 11. 4., smo se že pred osmo zbrali pred društvom Kralji ulice in bili začuda vsi točni. Iz Ljubljane smo krenili točno ob 8.00 in zelo hitro prispeli na določeno destinacijo. Pot je potekala gladko, brez zapletov in v smehu. Na pustolovščino se nas je odpravilo osem – Tanja kot šofer, Milan, njen sopotnik, potem pa še Jože, Darko, Matic, Petra, Vanja in moja malenkost Vili, blažen med ženami.

Ko smo prispeli, smo pozdravili organizatorko in dobrodelnico Klavdijo Gomboc, sicer direktorico kranjskogorskih žičnic, ki smo ji podarili majhno zahvalno darilce. Vsako leto nam namreč prijazno zagotovi brezplačne smučarske karte. Potem smo s koordinatorjem odšli v hrib. Tam nam je pokazal, kaj in kako naj postorimo.

Veselo na delo

foto: arhiv KU

foto: Jože Drol

Ekipa

Seveda smo se – kot vsako leto – dela lotili pridno kot mravlje. Stezo smo očistili vej, kamnov ter ostale nesnage, ki je nekateri ne znajo ali preprosto nočejo pospraviti za seboj. Kljub zahtevnemu terenu smo delo opravili z obilo dobre volje in smeha. Med akcijo so nas pogostili s kraljevskimi sendviči. Po koncu delovnega dne pa smo si privoščili še zaslužen oddih ob jezeru Jasna, kjer smo si odpočili od sive Ljubljane. Domov smo se vrnili polni energije in veselja.

Vili

POHODNIŠTVO IN GORNIŠTVO S TEMATSKO VSEBINO

Projekt z imenom zaŽIVI ulica je poleg dveh dejavnosti (Kuha ulica in Smuča ulica) pod svoje okrilje vzel še tretjo dejavnost z imenom Pohodništvo in gornišтво s tematsko vsebino. Namenjena je uporabnikom, ki želijo ob sproščujočih sprehodih osvojiti znanje zgodovine in naravoslovja ter preizkusiti svoje orientacijske sposobnosti. Najbolj pomembno je ohraniti zdrav duh v zdravem telesu in odmisлити vsakdanje stresne situacije ter se prepustiti čudoviti energiji, ki nam jo ponujata narava in svež zrak. Izvajalec projekta je Jože Drol, ki je s svojo pozitivno energijo navdušil udeležence na prav vsakem izletu. V nadaljevanju bomo predstavili izlete, ki smo jih izpeljali poleti 2016.

TIVOLI in ROŽNIK

7. 7. 2016 smo uradno otvorili novo dejavnost s pohodom na priljubljeno ljubljansko sprehajalno destinacijo, na Rožnik. Pred samo izvedbo smo člane društva obvestili o poteku izleta in jih povabili, da se nam pridružijo. Z udeleženci smo se najprej odpravili do Tivolija in se povzpeli do Šišenskega hriba, na poti navzdol pa še do Koseškega bajerja, ki je nastal ob zaprtju tamkajšnjega glinokopa pred približno 200 leti. Z mestnim avtobusom smo se prepeljali nazaj do sedeža društva KU. Za boljši vtis pa dodajam še komentar enega izmed udeležencev: Udeležil sem se pohoda na Rožnik in Koseški bajer. Vodnik Jože nas je oskrbel s hrano in dobro voljo. V Tivoliju smo si najprej ogledali razstavo, nato pa se povzpeli na vrh Rožnika, kjer smo si nabrali moči z malico in počitkom. Med potjo smo se veliko pogovarjali o naravi in rastlinah. Pot je bila sproščujoča. Z Rožnika smo se odpravili po drugi poti. Hodili smo ob ograji živalskega vrta, vse do Koseškega barja, kjer smo naredili en krog ob prelepi družbi labodov. Na tem mestu se je naš izlet končal. Bilo je lepo, zato že nestrpno čakam naslednji izlet. (Jože Borošak)

LJUBLJANSKI GRAD

Na ta izlet se je odpravilo 9 udeležencev, organiziran pa je bil 21. 7. Pred tem smo se na sedežu društva KU seznanili s potjo, ki smo jo imeli pred sabo, in preverili svoje orientacijske spretnosti. Obiskali smo razgledni stolp, ki ponuja prelep razgled na zeleno prestolnico Evrope. Brezplačen obisk nam je omogočila Nika Verdnik, ki je poskrbela za brezplačne vstopnice s strani Janje Rozman, vodje službe za odnose z javnostmi Ljubljanskega gradu. Da pa se izlet ni končal le z obiskom gradu, smo si na Poljanski cesti ogledali še jez Jožeta Plečnika.

Dodajam komentar udeleženca:

»Kje naj začnem?« sem se vprašal, ko sem se končno spravil k pisanju teh vrstic. Bil je vroč četrtek, ko smo se zbrali, tako kot vedno z nekaj minut zamude, in se po kratkem posvetovanju zaradi hude vročine odločili, da izlet skrajšamo in si ogledamo

le Ljubljanski grad. Po Miklošičevi ulici smo se sečez Prešernov trg odpravili do Akademije za glasbo in nato na Ljubljanski grad. Na sredi vzpona proti gradu smo si privoščili prvi postanek in si ogledali hišo, ki je služila kot lokacija za snemanje filma Vesna. Na vrhu so si nekateri privoščili malico in kratek počitek. Sledil je ogled gradu, in sicer so najprej prišli na vrsto zapor. Po stopnicah smo se vzpeli na grajski stolp, kjer se nam je odprl čudovit razgled na Ljubljano in bližnjo okolico. Po obveznem gasilskem slikanju smo se odpravili na ogled animiranega filma o zgodovini Ljubljane od njenega nastanka do moderne Ljubljane. Priznati moram, da smo bili vsi navdušeni nad vsebino ter kvaliteto predvajanega. (Matic Smrdel)

EMONSKA LJUBLJANA in BOTANIČNI VRT

Rimska naselbina z imenom Emona je nekoč spadala v rimsko provinco Cisalpska Galija (kasneje v Italijo) in se je nahajala v središču današnje Ljubljane. 4. 8. se je 9 znanja željnih radovednežev odpravilo na tretji izlet. Obiskali smo Emonsko hišo – arheološki park v Ljubljani, ki je bil za javnost odprt leta 1966, obnovljen pa leta 2012. V parku smo si ogledali 2000 let stare arhitekturne ostanke. Mestnemu muzeju Ljubljana se zahvaljujemo za donacijo kart.

Po ogledu emonske Ljubljane smo se odpravili še na ogled Botaničnega vrta. Vrt se nahaja na Lžanski cesti in je znanstveno-raziskovalna pedagoška ustanova, ki deluje pod okriljem Oddelka za biologijo Biotehniške fakultete v Ljubljani. Deluje že vse od letnice 1810, leta 2008 pa je dobil status spomenika državnega pomena. Je najstarejša izobraževalna ustanova na Slovenskem, ki neprekinjeno deluje še od časa Ilirskih provinc. Po prehojenem zunanem delu Botaničnega vrta smo si ogledali še tropski rastlinjak, delo arhitekta Borisa Volka. Zgrajen je bil leta 2010 z volumnom 4965,21 m³. Poln je raznovrstnih rastlin in tudi endemitov, ki so drugod že izumrle. V samem kompleksu je visok odstotek vlažnosti, saj jo rastline potrebujejo. Imeli smo priložnost videti vrsto različnih rastlin, kot so: kakavovec (Coffea arabica), več kot dve toni težka palma, rumenocvetna rastlina z imenom oleandrovec, viktorija (Victoria amazonica), mandevilla (vedno zelene olesenele ovijalke iz tropskih gozdov Srednje in Južne Amerike) in še bi lahko naštevale. Videti vse te rastline, ki ne rastejo v našem okolju, je bilo predvsem poučno pa tudi zanimivo. Za brezplačen ogled tropskega rastlinjaka se želimo zahvaliti gospe Blanki Ravnjak.

V toplih mesecih letošnjega leta si želimo še nadalje izvajati izlete v okviru projekta zaŽIVI ulica.

Ana Marzidovšek

24-URNA TURA PO NEVID(E)NI LUBLANI

Kje naj začnem? Morda pri tem, da me je bilo malce strah, vendar so me udeležence pohoda hitro prepričale v nasprotno. Saj, po dolgih letih bom spet spal pod mostom. Puncam to ni predstavljalo nobenega problema, spale so kot Amazonke. Morda ker sva jih z Ireno celo noč čuvala kot punčico svojega očesa in nisva zatisnila oči. One pa so bile navkljub mrazu kot »bubregi v loju«. Navsezadnje je bila posredi le ena noč. Kaj je to proti 15 letom, kolikor sem bil na cesti sam? Brez veze, pojdemo dalje ... Naj tale zapis predstavlja uvod v reportažo, v kateri besedo v celoti prepuščam puncam.

(Vodič) Taubi

Tako kot so vse vaše zgodbe različne, se razlikujejo tudi naša doživljanja 24-urne ture. Zdelo se nam je še najbolje, da vsaka opiše svoje občutke, misli in spomine.

Morda bi bilo še najbolje začeti z vprašanjem, zakaj smo se odločile za turo.

Priznam, da pred tem na to nisem niti pomislila. Popolnoma iskren odgovor bi se najverjetneje glasil: »Ne vem.« Osebnost sem se v to podala, ker ste me zanimali vsi vi, vaše zgodbe, vaše bitke, vaše vsakdanje življenje. Prav zagotovo pa te odločitve niti malo ne obžalujem.

Vsakomur, ki me vpraša, kako je bilo, najprej odgovorim »težko«. Tako v fizičnem, še bolj pa v psihičnem smislu. Seveda je bilo naporno cel dan stati na nogah, spati na kartonih pod lučmi, biti brez hrane ... Ampak bolečino hitro pozabiš, tisto, kar ti zares ostane, pa so težke zgodbe in iskreni, srčni ter zelo dobri ljudje. Nikoli ne bom pozabila, na kako prijazne, nesebične in iskrene ljudi smo našle. Upam si trditi celo, da takšnih ljudi ne srečujem dnevno niti na faksu niti v domačem kraju. Kaj šele kje drugje. Resnično me je presenetilo, kako lepo ste nas sprejeli. V celem dnevu nismo prejele niti enega grdega pogleda. Take stvari ti ostanejo v spominu in jih želiš deliti s celim svetom.

Čisto nasprotnega pa smo bile deležne od zunanje okolice, torej od tistih, ki imajo doma polne hladilnike in tople postelje. Od tistih, ki se po napornem dnevu vsak dan vračajo v svoje varne hiške in stanovanja. Prodaja Kraljev ulice je bila ena težjih stvari. Nekateri mimoidoči nam niso namenili niti pogleda. Prodale nismo praktično ničesar.

Dodatno pa smo bile zgrožene, ko smo na preprosto vprašanje »Morda veste, koliko je ura?« dobile odrezav odgovor »Ne«. Iz kretenj in mimike bi lahko vsakdo razbral strah, jezo in gnus. Težko si predstavljam, da nekateri to doživljajo dnevno. Zdi se mi, da je to svet, ki ga vidijo le močno stigmatizirani v družbi. Morda se večini ljudi zdi, da brezdomcem ni nič hudega, da ne bodo koristno porabili denarja ali pa so enostavno preveč »škrtni«, da bi donirali evro ali dva. Če smo poštene, je še kava v Ljubljani dražja od enega izvoda Kraljev ulice. Zdi se mi, da sem v enem dnevu videla svet bolj jasno kot kadar koli prej. Ljudje z ulice so se prikazali kot zelo dobri in srčni, mimoidoči pa so nas negativno presenetili. Na koncu ne morem mimo prav posebne stvari. Še nikoli prej nisem videla takšne ljubezni med psom in človekom, kot sem jo tistega dne, pa poznam veliko pasjih ljubljencev. Žalostno se mi zdi, da živali na cesti ne smejo biti brez »lastnika«, človek pa je lahko. In ko vidiš, kako lepo človek z ulice skrbi za psa, ki ga sploh ne bi smel imeti, se te to dotakne prav do srca. Mislim, da še danes nisem popolnoma predelala te izkušnje. Od tod priporočilo vsem tistim, ki berete ta članek: »Ne obsojajte ljudi, ki jih ne poznate, in pomagajte tistim, ki imajo manj od vas.«

Tjaša

Pozimi smo se s faksom udeležili dvournih ture, ki me je z vprašanji, na katera si nisem znala odgovoriti in za katera ni bilo ne časa ne ljudi, ki bi mi na njih lahko odgovorili, samo razdražila. Želela sem vas razumeti, zato sem začela kupovati Kralje, ampak tudi to ni potešilo moje radovednosti. Vzbudilo pa je naklonjenost do prav vseh zgodb, anekdot in izkušenj ... Ravno takrat je prišla ideja o 24-urni turi in oči so se mi kar zasvetile. Čeprav mnogi ne boste razumeli, svoje odločitve ne obžalujem.

Ko me vprašajo, kako smo se imele, se moj odgovor ne spreminja: bilo je naporno, a vredno. Najbolj sta me skrbela nočni mraz in lakota, vendar kruljenje v želodcu ni bilo nič v primerjavi z občutkom, ki ga imaš, ko ležiš na neudobnih mrzlih tleh in karton ne zadrži mraza. Nad obrazom ti svetijo luči, smrdi po scanju, ptički žvrgolijo, nad seboj pa slišiš vsak avto, ki zapelje čez most, in se zavedaš vsakega mimoidočega, ki ob pol petih zjutraj hodi pod mostom pri kliničnem centru. Edino, kar me je takrat pomirilo, so bili glasovi Taubija, Aleksa in Irene, ki so na nas pazili vso dolgo noč. Grozna izkušnja, ki pa jo nekoliko ublažijo dobre stvari, ki smo jih doživele na poti. Nikoli ne bom pozabila izkušnje iskanja »postelje« po smetnjakih na Poljanah. Koliko veselja lahko prinese en sam velik karton! Na koncu, ko smo nabrali dovolj kartona in s prodajo Kraljev zaslužili ravno dovolj za nekaj pirov, smo se usedli v krog s še nekaterimi, ki so se nam pridružili. Dolgo v noč smo se pogovarjali o vsem mogočem. Počutila sem se domače, kot da sem med prijatelji, in za tistih nekaj ur pozabila, da sem zunaj na mrazu, lačna in da imam namesto postelje karton. Pogovarjali smo se o občutkih, ki so jih nekateri doživeli, ko so po letih brezdomstva v rokah končno spet držali ključke lastne sobe, ko so lahko spet jedli za mizo in imeli toplo vodo. Kako neprecenljivo je vse naštet. Še najbolj pa me je presenetilo dejstvo, da so, tudi ko so že imeli svojo udobno posteljo, prvih nekaj mesecev še vedno spali na tleh, ker se niso mogli navaditi na jogi.

Vsakega, ki to bere in ima doma stvari, ki se mu zdijo samoumevne, prosim, da se za hip ustavi in pomisli na to, da nekateri hrepenijo po taistih, »samoumevnih stvareh«. Naslednjič ko boste videli brezdomca, ki prodaja Kralje ali prosi za drobiž, pomislite tudi na to, da en evro res ni tako veliko v primerjavi z razkošjem, v katerem živimo in o katerem nekateri lahko le sanjajo.

Lina

Tudi meni je bilo fino. Biti brez tuša in postelje sem sicer navajena že od skavtov, kljub temu pa sem imela nekakšno tremo. Ni me skrbelo za varnost. Sicer dobro vem, da vsem ne moreš zaupati, ampak zaupanje v našega vodiča in skupino mi je bilo čisto dovolj. Prva stvar, ki nas je zanimala, je bila, kje bomo spali. Vodič se je vprašanju nasmejal, ampak iz nekega razloga smo me potrebovale to vodenje – saj je vseeno, ali pod mostom ali na klopici, samo da vemo, kje. Po okoliških smetnjakih za papir smo poiskale kartone za »posteljo« in se zavile v spalke. Ključen nasvet pa je bil, naj čevlje pospravimo kar v spalno vrečo, sicer jih ne bomo več videle.

Trema se je hitro plegla, zamenjalo jo je navdušenje. Obhodili smo pol Ljubljane in proti večeru posledično čutili bolečine v nogah, ampak lačni nismo bili. Spoznali smo veliko ljudi in prisluhnili marsikaterim zgodbam. Novo spoznanje zame je bilo tudi, da je družba zelo natančna pri izbiri besed ali poimenovanju brezdomcev: »Klošar je bodisi boem, bodisi svobodnjak, brezdomec je pa socialni problem.« »Pravilno bi bilo klošar, ker clochard v francoščini pomeni svobodni umetnik, ki se preživlja z delom na ulici.«

Najmočnejša izkušnja je bila vsekakor prodaja Kraljev ulice. Ob tem me je bilo zelo sram, saj se mi zdi, da jo ljudje še vedno dojemajo kot

prosjačenje, pa čeprav v bistvu prodajaš čisto konkretno stvar. Nekdo iz večerne družbe nam je rekel: »Za to, da prideš do denarja, imaš na razpolago nekaj možnosti: beračenje, Kralje ulice, preprodajo droge ali pa prodajo svojega telesa – in to je tudi vse.«

No, sama nisem prodala nobenega časopisa. Morda smo prodale manj (nič) zato, ker nismo izgledale kot brezdomke. Kljub temu pa se sprašujem, od kdaj je to merilo. Vsaka naslednja zavrnitev je pomenila velik udarec za moj ponos. Priznam, da sem precej razočarana nad mimoidočimi v Ljubljani. Kje je človeškost?! Zdi se mi, da tega ni treba razlagati vam, ki berete moj zapis, vam, ki Kralje ulice že imate.

Veronika

ZAČARANI KROG LASTNE LOGIKE

Razmišljam, kako bi nekaj povedala. In se s tem zatikam, da boli glava. Seveda bom ponovno izkoristila za pisanje zadeve, s katerimi se dnevno srečujem. Skratka, revežu bogat kroji usodo, ne da bi revščino kdajkoli doživljal. Pa za reveža zelo resno mislim, bogat pa je lahko tudi v prenesenem pomenu. Ni logično, pa niti smiselno, da nekdo ali neka skupina ljudi odloči, koliko je dovolj za minimalno preživetje (ali pač – životarjenje) iz meseca v mesec, ne da bi to kdaj zares okusila. Ni nobene logike, da bi to lahko bilo realno in ni nobene logike, da bi bila resnica o lej logiki enaka pri vsakem od nas. In ja, v vsej tej logiki, smo pozabili, kako pomembno za naš obstoj je zadovoljevanje osnovnih človekovih potreb, ki pa se z enormno hitrim razvojem pravzaprav zelo spreminjajo. »Še včeraj« smo rekli, da so se spremenile vrednote, da pa je »danes« nekomu logično preživetje brez uresničiti eno od osnovnih človekovih potreb in to je jesti, to pač ne more biti logično.

Kako je vse to čudno. Pravijo, da gre svet naprej, da napredujemo, da so nam določene zadeve, novosti, razvoj, olajšali mnogotero življenjsko situacijo, da nam je lažje živeti in oh in sploh. Ma ni res! Niti malo. In kar je najhuje niti ni nobene logike, da bi tako sploh lahko razmišljali. O temu, da so naše logike itak unikatne z vsakim posameznikom posebej, bi se ponekod še dalo najti nekaj stičnih točk, pa da ne boste mislili, niti ne tako malo, vendar pa so ta stičišča vezana na zelo nelogične stvari. Ampak ena, ali pa če hočete, dve – ti dve sta pa v logiki večine od nas; enakost ali pač različnost (zato dve). V tem trenutku je povdarek predvsem na večini, ker izjeme vedno obstajajo in imajo vedno večji pomen. In tako, v glavnem ob ranih jutranjih urah, ko ne morem več spati, razmišljam tudi o takih nelogičnih logikah. Male sive celice delajo, kar me sicer veseli, vendar me včasih to tudi zelo obremenjuje. Ne vem

ali se mi z leti res dogaja vse preveč stvari, ali sem preveč dojemljiva ali preveč vidim, čutim in doživljam ali pa sem enostavno s časom res postala taka, da ne morem obiti ničesar več... Čeprav se mi zdi, da včasih z lahkoto »odpikam« nekatere stvari, ki sem jih ocenila za balast, se mi drugič zdi, da se je name zgrne vse, kar obstaja. Neverjetno, kaj vse mi pride na misel. In vedno znova me neke druge misli, ki se prikradejo vmes, odnesejo. In potem se ukvarjam s tem, kaj in kako narediti, da ne bi več toliko razmišljala. In to postane cela znanost. Prav res. Mnogokrat si želim, da ne bi toliko razmišljala, saj ena misel sproži drugo in se prevečkrat tako zapletem, da sem sama nase zelo jezna. Koliko lažje bi mi bilo, da ne bi toliko razmišljala, da bi imela v sebi tisto nekaj, čemur rečemo: »Tako je in nič drugače«. Vseeno se mi zdi, da sem že dobro napredovala, potem pa se mi prikrade kakšna modra, ki preseka in se spet »utapljam«. Jooj, kako zna to obremeniti človeka. Se mi zdi, da imam včasih srečo, da tudi rada govorim in potem razmišljam naglas in delim svoje pametovanje z drugimi, kar je bistveno lažje, kakor če morim samo sebe s svojimi razmišljanji. To ne pomeni, da hočem s svojim »nakladanjem« moriti koga drugega, ampak meni je res lažje, če z ljudmi klepetam in nisem sama s svojimi mislimi... Sicer še najbolj »ubijajo« misli, ki se ponavljajo. Ki so kot neka rdeča nit življenja, ki so samo in le tvoje. Pa čeprav se pravzaprav sploh ne dotikajo le tebe, ampak so veliko širšega obsega. Ja, te so pravzaprav še bolj grozne misli. Tisto, kar se odvisno samo od mene še nekako gre. Tam, kjer pa je vse skupaj vezano še na koga drugega, je pa vse drugače; toliko dodatnih razmišljanj, ogromno dodatnih možnosti in različic, skratka, preveč, mnogo preveč vsega... in počasi tudi vsakogar, na kogar so misli vezane. In zna biti zopрно,

Vse tri bi se rade res lepo zahvalile Kraljem ulice, ki so nam omogočili to izkušnjo. Še posebej Taubiju, ki nas je čuval, vodil in z nami delil svojo zgodbo. Prav tako gre zahvala Ireni, ki je vse skupaj organizirala in bedela nad našimi »zmrznjenimi« telesci. Prav posebno zahvalo pa bi rade namenile vsem tistim, ki smo vas na turi srečale in spoznale. Resnično upamo, da se bomo srečevali še naprej in ob priliki poklepotali.

foto: osebni arhiv

neznosno moteče... ko je tako kot da si poln adrenalina, poln energije, ki ne pojenja niti za hip, ko se dogaja in dogaja, ves čas in vedno znova. Ko se nešteto krat vračaš na izhodiščno misel in vedno znova iščeš neke druge, če se le da, boljše možnosti. Ugotavljam, da je pravzaprav zelo naporno biti človek, ki veliko razmišlja. Kot je naporno biti lačen človek.

In ker sem »socialka« od glave do pete in po duši, vsaki dan in pravzaprav vseskozi, mi pač te zadeve ne dajo miru. Ne morem se zadovoljiti s tem, da ljudje govorijo »saj razumem«, ker od tega večina ne more preživeti. In ne morem mimo tega, da že delujemo kot družba, ki nam za to ni mar. In da se nekatere osnovne človekove potrebe počasi zadovoljujejo skozi dobrodelne (take in drugačne) akcije, pravzaprav za stvari, ki naj nam bi bile po ustavi zagotovljene, to pač ne more biti sprejemljivo. In tukaj se mi vse logike nehajo, ker v današnji dobi z vsemi napredki pač ne more biti logično, da se v naši, še vedno mladi državi, dogajajo take zadeve in da so celo dopustne.

Žanin

Opodpiram - ALEŠ RENDLA

Kdo si, kaj te v življenju najbolj poganja?

Če bi moral izpostaviti le eno stvar v mojem življenju, bi to zagotovo bila glasba. Ta se kot konstanta vleče skozi moje življenje. Že od prvih začetkov, vse od ansamblov Kvintesenca, Begnograd, Srp, Miladojka Youneed pa vse do zame najpomembnejše skupine Quatebriga. Glasba je tudi danes še vedno najpomembnejši del mojega življenja. Sem glasbenik, zaposlen v radijskem orkestru Big Band; poučujem pa tudi predmet bobni jazz na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana.

Prva/e asociacija/e, ki se ti zbudi/jo ob besedah brezdomstvo, brezdomen.

Prva asociacija, ki se mi porodi ob besedi brezdomstvo, je misel, da je brezdomstvo nek nenaraven pojav, saj je naravno, da vsak posameznik stremi k temu, da bi imel varno, toplo pribežališče. Da bi imel nek dom, tako dobesedno kot v čustvenem/prenesenem smislu. Zato brezdomstvo najbrž nikoli ni svobodna izbira in so v veliki večini, z redkimi izjemami, ljudje vanj pod pritiskom okoliščin prisiljeni. Zato brezdomstvo vidim kot neko začasno obdobje, ko človek potrebuje pomoč, da si na novo ustvari domovanje in na novo najde smisel v življenju. Druga podoba, ki se mi pojavi v povezavi z brezdomstvom, je lik Oskarja iz pripovedi Astrid Lindgren Erazem in potepuh. Pa še Oskar je v resnici imel dom, kamor se je lahko pozimi vrnil. Z najbolj krutimi oblikami brezdomstva pa sem se srečal, ko sem bil v Indiji. Tam cele družine živijo dobesedno na cesti. Dom jim verjetno predstavlja družina in tisto malo imetja, ki ga lahko nosijo s seboj. Ko se končuje dan, se taka družina zbere na kakem pločniku, razgrne deko in si skuha čaj, če seveda ima gorilnik. To je takrat njen dom.

Kakšen je tvoj intimni odnos do brezdomstva? Kdaj si prvič srečal nekoga, ki ni imel doma, ali pa vsaj pomislil na to, kdo so pravzaprav brezdomni ljudje?

Že iz svoje rane mladosti se spominjam srečevanja enega prav posebnega ljubljanskega brezdomca. Že na videz je bil nekaj posebnega: velik, močan, mišičast, a prijazen in spoštljiv. Mislim, da so ga imenovali Legionar. Zelo me je prizadelo, ko sem slišal, da je neko zimo zmrznil. V času vojn v Bosni pa sem spoznal fanta, ki je pribežal v Ljubljano in se preživil s priložnostnimi deli, spal pa kar po gradbiščih. Mislim, da še vedno živi v Ljubljani. Ga pa že dolgo nisem srečal.

Kakšen se ti zdi odnos do brezdomnih v slovenski družbi in družbi na splošno?

Odnos do brezdomstva v slovenski družbi je precej indiferenten. Večina se jih obnaša, kot da se jih ta problem ne tiče in da so ti ljudje sami krivi za svojo usodo. Na žalost se problem brezdomstva v veliko primerih prekriva še s problemom alkoholizma in odvisnosti od prepovedanih drog. Tako da ne morejo veljati ista merila za vse brezdomce. Pomoč bi morala biti prilagojena vsakemu posamezniku, upoštevajoč specifične njegovega problema. Tako pri vključevanju v socialno okolje kot tudi pri pomoči do ekonomske neodvisnosti.

Imaš kakšnega stalnega prodajalca, prodajalko (če seveda kupuješ časopis)?

Nimam stalnega prodajalca. Sem pa večkrat kupil časopis pri simpatični gospe/gospodični, ki je prodajala časopis na križišču pri Občini Vič avtomobilistom, ki čakajo pri rdeči luči.

foto: Matjaž Vrečko

Ga prebereš (če ga kupiš)?

Časopis skoraj vedno tudi preberem ali vsaj prelistam.

Kaj meniš o samem projektu Kralji ulice?

Projekt *Kralji ulice* je gotovo korak v pravo smer. Pri osveščanju javnosti in vključevanju brezdomcev v družbo. Lahko pa bi pod to že uveljavljeno »blagovno znamko« tržili tudi druge produkte oziroma dela, ki jih brezdomci znajo in lahko opravljajo.

Kakšen je tvoj komentar na situacijo tukaj in zdaj?

Nad položajem tukaj in zdaj nisem preveč navdušen. Trenutno to družbo vodijo totalni birokrati, ki so v razlogih za svoja dejanja/nedejanja pravi mojstri v upoštevanju/neupoštevanju vse mogoče zakonodaje, hkrati pa so pozabili, da lahko uporabijo zdravo kmečko pamet ali pa kdaj pa kdaj vseeno odločijo s srcem (če ga imajo). Zame je nepojmljivo, da lahko nekoga izselijo iz stanovanja, ker državi dolguje simboličnih 100 EUR; nekomu podrejo hišo, v kateri živi že 30 let, z izgovorom, da je črna gradnja; hkrati pa nekdo na črno zgradi vilo pod pretvezo sušilnice za sadje »pa nikomeništa«. Podobno je v zdravstvu, sodstvu, šolstvu. V vseh teh sistemih pa še vedno delajo posamezniki, ki so pošteni, dobrosrčni, skratka ljudje, ki nesebično pomagajo drugim. Na žalost je onih drugih vedno več in se zelo uspešno skrivajo za suhoparnimi interpretacijami, zakoni in predpisi. Sprašujem se, kdo in kako bo poplačal krivice, ki se dogajajo zdaj. Bodisi otroku, ki ga iztrgajo iz edine družine, ki jo pozna, pa čeprav sta to dedek in babica, ali pa krivica/bolečina, ki nastane ob smrti otroka zaradi zdravniške malomarnosti ...

Kako se spopadaš s tovrstno realnostjo (ventili)?

Vedno skušam ohraniti pozitivne misli in tudi v težkih trenutkih ohranjati vero v boljše čase. Velikokrat mi pri tem pomaga glasba, tista že narejena in tista, ki jo šele ustvarjam. Tudi sprehod z mojo psičko Roxy pomaga.

Bi izpostavil kaj takega, kar smo nehote izpustili?

V življenju si je treba vedno znova zastavljati cilje in izzive, saj je prav to tisto, kar nam pomaga preseči težave, ki se vedno pojavljajo.

Mogoče pa je najpomembnejše, da ne nehamo sanjati, pa čeprav bomo uresničili le majhen delček.

Intervju pripravila MG

Z rubriko BiroKRATEK opozarjamo na birokratske nesmisle državnih in drugih institucij, s katerimi se soočajo ljudje z roba družbe. Pod plastmi pretirane birokracije, slepega sklicevanja in tudi svojstvenega interpretiranja zakonov se izgublja osnovni čut za sočloveka.

To pot izpostavljamo problematiko prelaganja stroškov socialnovarstvenih storitev za starejše na njihove družine. Primer je anonimno poslal naš bralec.

Ustava RS (Uradni list RS, št. 33/91-I, z dne 28. 12. 1991) v 2. členu navaja, da je naša država pravna in socialna država. V 50. členu tega najvišjega pravnega akta je opredeljena pravica do socialne varnosti; državljani imajo pod pogoji, določenimi z zakonom, pravico do socialne varnosti.

Socialna varnost se, poleg vseh ostalih mehanizmov, uresničuje tudi z dolžnostjo preživljanja, kar opredeljuje Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (ZZZDR). Za obvezno preživljanje otrok so do njihovega dopolnjenega 18. leta oziroma do 26. leta, če se otrok šola, odgovorni starši. V 124. členu pa ZZZDR opredeljuje tudi dolžnost polnoletnega otroka, ki je dolžan svoje starše preživljati po svojih zmožnostih, če ti nimajo dovolj sredstev za preživljanje in si jih tudi ne morejo pridobiti.

Država svojo zavezo glede zagotavljanja socialne varnosti uresničuje tudi v Zakonu o socialnem varstvu (ZSV), v okviru katerega državljanom_kam zagotavlja javno mrežo socialnovarstvenih storitev. Mednje štejemo tudi institucionalno varstvo, v našem primeru domove za starejše občane_ke, v katerih so storitve precej drage.

Evropske smernice sicer težijo k temu, da bi se na človekove potrebe in tudi stiske odzivalo v okviru skupnosti, tudi organizacije mrež služb, ki starostnike podprejo v tem, da bi lahko čim več časa preživeli doma. V Sloveniji pa gre za veliko pomanjkanje tovrstnih služb, edina oblika javne storitve za podporo osebam, ki želijo starost preživeti doma, so izvajalci pomoči na domu. Država naj bi zagotovila zadostno mrežo skupnostnih služb za starejše prebivalce_ke v Zakonu o dolgotrajni oskrbi, ki pa se že leta prelaga iz enega v drug predal različnih ministrstev.

Predvsem zaradi pomanjkanja zgoraj navedenih oblik podpore starostnikov_ic znotraj skupnosti so se ljudje slej kot prej primorani odločiti za namestitev v domsko varstvo. Tisti, ki imajo otroke, tega ne naredijo z lahkoto, saj se finančno breme velikokrat preloži nanje. V večini primerov se celotna pokojnina nameni za plačilo domskega varstva. Če ta ne zadostuje, morajo otroci doplačevati za nego, oskrbo in bivanje v domu. Ravno slednje je pogosto razlog, da starejši raje ostajajo doma.

Kadar gre do starostniki_ce v dom, pa za kritje storitev niso odgovorni le njihovi otroci, temveč, če le-ti nimajo dovolj sredstev, tudi njihovi zakonski ali zunajzakonski partnerji. Dohodek zakonskega ali zunajzakonskega partnerja se namreč na podlagi Zakona o socialno varstvenih prejemkih v celoti upošteva. Posamezniki so na podlagi tega določila dolžni preživljati starša svojega partnerja_ke, čeprav jih k temu uradno ne obvezuje zakon, ki ureja družinska razmerja.

Ali je to zakonito? Ali je v tem primeru Zakon o socialno varstvenih prejemkih, kjer je obveznost doplačila domskega varstva naložena tudi zakoncu oz. partnerju, v neskladju z ZZZDR-jem, kjer je natančno opredeljeno, da so za svojega ostarelega starša po svojih zmožnostih dolžni skrbeti zgolj in samo njihovi otroci?

Družine se zaradi visokih stroškov domskega varstva pogosto znajdejo v hudi materialni stiski. Socialna država, ki socialno varnost državljanov_k prelaga na družinske člane, ki so že sami na robu preživetja, si ne zasluži takega imena. Nobena reorganizacija ne bo pomagala, dokler ne bo to reorganizacija v pravo socialno državo.

Rubriko ureja: Luna J. Šribar

ZAHVALA

V prejšnji številki smo v rubriki Birokratek pisali o šoloobvezni mladenki v hudi finančni stiski, ki je nekaj mesecev živela popolnoma brez prihodka, saj naš sistem ne predvideva nikakršnega socialnega transferja za šolarje, ki ponavljajo letnik in ne živijo s starši, oziroma od njih ne morejo dobiti nobene finančne podpore. Po prebranem članku se nam je oglasila ena od bralk in nas seznani z delovanjem društva Petka za nasmeh (posebna zahvala gre bralki), ki smo ga kontaktirali in bili nad njihovo prijaznostjo, odzivnostjo in dobrodelnostjo navdušeni. Z njimi smo se namreč dogovorili, da bodo mladenki poravnali dolg, ki je nastal pred leti. Posebno bi se želeli zahvaliti predvsem predsedniku društva, Milanu Jakopoviču, ki se je na elektronsko pošto s prošnjo po pomoči takoj odzval, nam prisluhnil in bil, v imenu društva, pripravljen mladenki pomagati tudi v nadaljnje.

N. V.

foto: osebni arhiv

Gostujoči kolumnist:

Roman Kuhar

SREČA NIMA SPOLA

020
KRALJI
ULICE

Banka, pri kateri imam odprt račun, me je pred mesecem dni obvestila, da mi bo kmalu potekel certifikat za elektronsko bančništvo. Pozvala me je, naj se čimprej oglašim v njihovi poslovalnici. Tam mi je prijazni uslužbenec razložil, da certifikatov ni mogoče več podaljšati in da si moram po novem kupiti majhen kalkulator, ki generira kode, njegova prednost pa je v tem, da elektronsko banko lahko uporabljam na katerem koli računalniku. Ker svoj računalnik ves čas nosim s seboj, mi ta novost kaj dosti ne pomaga. In ker računalnikom ne zaupam povsem, mi tudi na kraj pameti ne pade, da bi plačeval račune prek javnih računalnikov. Da, malo sem bil zadirčen v svojih odgovorih, a gospod na banki se ni dal zmotiti. Še naprej mi je prijazno pojasnjeval novosti, se strinjal z mano, da vse spremembe morda res niso najboljše, ob tem pa si je verjetno mislil svoje: še ena tečna stranka.

Na koncu mi je razložil, da lahko izbiram med dvema oblikama kalkulatorčkov: prvi je klasična, plastična, a bolj robustna škatlica v obliki majhnega mobitela, drugi pa je tanjši kalkulatorček v obliki kreditne kartice. »Ampak tale drugi,« je hitel razlagati, »je bolj za ženske.« Ker sem debelo in začudeno pogledal, hkrati pa me je začel posiljevati neustavljiv smeh, je hitro pojasnil: »No, predvsem ženske jemljejo to obliko kalkulatorčka. Ampak, veste, se rad zlomi, ker je bolj tanek.« Logika prijaznega bančnega uslužbenca je bila enostavna: pred menoj stoji moški, menda bo kupil tisto bolj robustno različico, kot se za pravega moškega spodobi ... ali kako že? In sem ga res! A ne zato, ker ga banka prodaja kot moško različico, pač pa zato, ker je bil cenejši. Zmagala je moja gorenjska duša. Te obsedenosti s spolom res ne razumem. Vedno ko moram v tisto znano trgovino za otroke, kjer te že na vhodu sprašujejo, ali kupuješ za dečka ali deklico, se moram v glavi miriti, da nič krivim prodajalkam ne začnem predavati o bioloških vidikih naših teles, v katerih ni nič takega, kar bi določalo, da je treba deklice oblačiti v roza oblačila, in da bo deček preživel in bo povsem ok, tudi če ne bo nikdar nosil modrih oblačil. Vse to so namreč kulturne norme, ki koreninijo v patriarhalni kulturi, ta pa temelji na zatiranju vsaj polovice človeštva. Fantje, ki ne jokajo, postanejo čustveni invalidi, in deklice, ki niso dovolj ženstvene, izobčenke, da o vseh tistih, ki gledajo preko

binarnega spolnega sistema, niti ne govorim. Na njihovih telesih se ta kultura manifestira na najbolj grozovite načine: stopnja nasilja nad transspolnimi osebami je namreč ena od najvišjih, ki jih beleži katera koli manjšina.

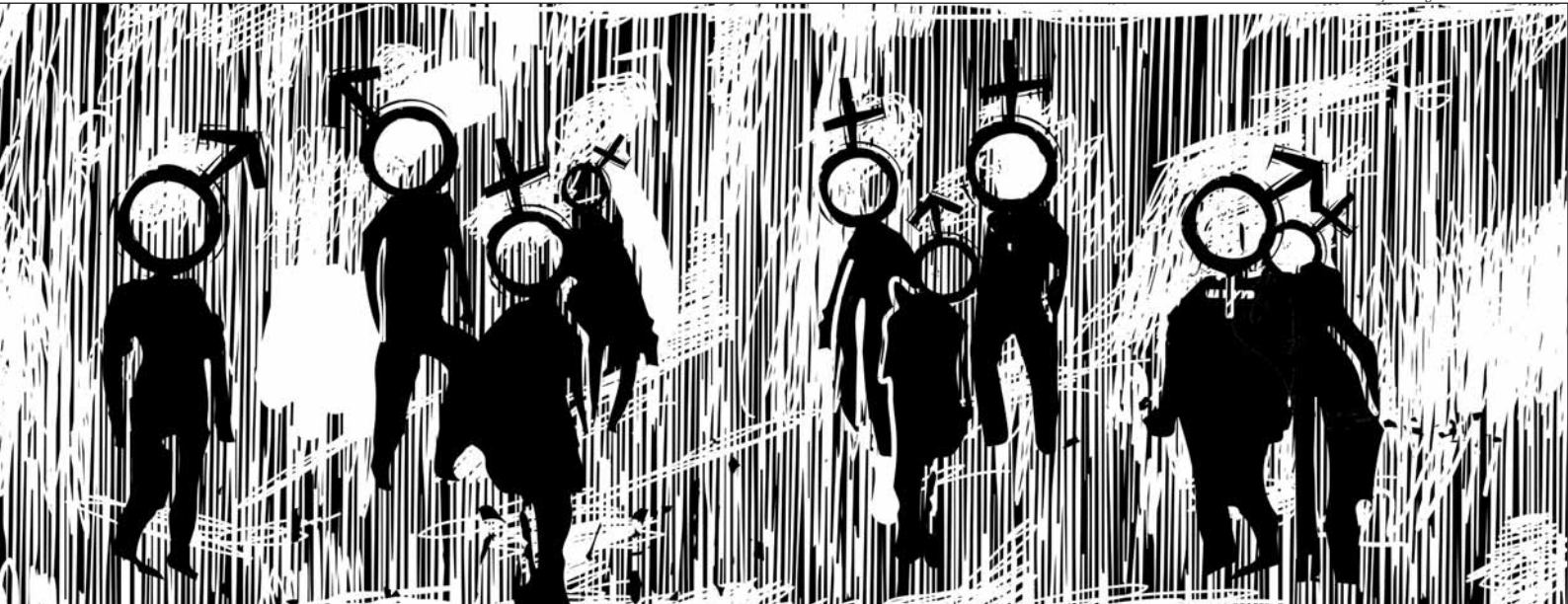
Naša kultura je dobesedno obsedena s spolom. Česa vsega ne smem početi, ker se to baje za moj spol ne spodobi! In kaj vse naj bi počel – čeprav ne želim – samo zato, ker sem določenega spola!

Ko sem zgodbo o »moških« in »ženskih« kalkulatorčkih objavil na svojem Facebooku, so se vsuli zapisi o podobnih zgodbah. Kolega, na primer, je v trgovini želel kupiti določeno znamko cigaret, pa mu je prodajalec rekel, da so te cigarete za ženske. Od takrat, pravi, vedno prosi za »ženske cigarete, ker moških ne kadi«. Podobno zgodbo je pripovedoval kolega, ki je za v telovadnico kupil plastično steklenico za vodo. Ker so imeli na izbiri dve – večjo črno in manjšo z zlatim pokrovom –, je vzel slednjo, predvsem zato, ker je bila manjša in bolj priročna. (No, pa tudi zlata mu je pač všeč ...) Po plačilu mu je prodajalka zaskrbljeno rekla: »Joj, prodala sem vam žensko steklenico. Saj vam jo lahko zamenjam.« In res: na steklenici je pisalo »women«. Vsi dobro vemo, da je pitje vode iz steklenice povsem drugačna izkušnja, če na steklenici piše »moški« ...

In ko smo že pri telovadbi: vedno me malo zjezi, ko mi rečejo, da lahko delam moške sklece, če ne uspem, pa naj naredim vsaj ženske. In potem pogledam po telovadnici, kjer ženske brez težav nabijajo domnevno moške sklece. Ne samo da je stvar nenatančna, v prvi vrsti je žaljiva. A ravno skozi tovrstne banalnosti vsakdanjega življenja se trdovratno ohranja ideologija, ki moške nagrajuje, ženske podcenjuje, vse druge pa izloča.

Temu se lahko upremo le tako, da v ta patriarhalni stroj, ki je tesno zlizan s kapitalom – ne preseneča namreč, da so »ženske« stvari praviloma dražje od moških –, zlijemo kakšno »motnjo v sistem« in se upremo tržni logiki, ki nam želi prodati proizvode, domnevno proizvedene prav za naš spol. Seveda je ta proizvod prav tisto, kar nam še manjka, da bi bili srečni in svobodni. A sreča nima spola. In svobodni smo, kot je povedala že Janis Joplin, le takrat, ko ničesar več ne moremo zgubiti ...

Tjaša Žurga Žabkar

KOFETKARJA, 23. DEL

A se vam kaj dogaja? No ... nama se (je). Pa ne toliko zaradi najinih kofetkov kot zaradi plavih kuvert. Od tod tudi naslov Kofetkar, saj je eden od naju definitivno odstopil. Zakaj? Najbrž zato, ker se bo zdaj preimenoval v 874 ali *zadnjega* na lestvici. Da ne bom dolgovezil, vam bo to že sam razložil. Kje in kako, pa ve le on sam. No, tudi jaz bom dodal svojemu podpisu novo kodno številko: 679.

Zakaj sploh gre? Smejim se, pa tudi 874 se. Ampak ... ne, nasmešek ni kisel, temveč ciničen ali celo sarkastičen. Tak naj tudi ostane.

Kaj pa ta naša palača (hiša)?! Ob našem kofetku se trese od krohota. Ivana Kobilica, prosim ne zameri mi, ampak kar se kofeta tiče, si zakon.

Gremo dalje? Seveda! Nazaj ne moremo – ni pogojev. Vprašanje pa je, do kam! Najbolje kar do prepada, ki je širok in globok, ali kot pravi stari klošarski pregovor: Cesta je dolga in široka in polno ljudi je na njej.

P. S.

Pa da ne bo kdo mislil, da sem ravno butast. Veste, kaj je izjavil veliki Goethe? Upaj, kaj še hočeš več.

Vaš Taubi (679)

Sanja

Tanja San in Anastazia Om:

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN:

GOLTAŠ POČASI IN PRIJETNO.
PREBAVLJAŠ POČASI IN PRIJETNO.
POSERJEŠ POČASI IN PRIJETNO.

IŠČEŠ POČASI IN PRIJETNO.
POZOVEŠ POČASI IN PRIJETNO.
PRIPRAVIŠ POČASI IN PRIJETNO.

KLOFUTAŠ POČASI IN PRIJETNO.
PRIVEŽEŠ POČASI IN PRIJETNO.
POFUKAŠ POČASI IN PRIJETNO.

PIŠEŠ POČASI IN PRIJETNO.
ODPIŠEŠ NIKOLI.
IMAM.

ANASTAZIA OM:

PO ČAS SI ODŠLA.
DOLGO TE NAZAJ NI BILO.
ROKAVICE NAD KOMOLCI.

PO ČAS SI KRENILA.
DOLGO SI HODILA.
OBRAZ KLOBUK KRASI.

PO ČAS SI ODŠLA.
DOLGO SI ISKALA.
PRISTALA ZVEZANA SI S SVILO.

PO ČAS SI KRENILA.
K MENI ZAVILA.
NISI ŠE PRIŠLA.

Kraljevi recenzor:

(VODNIK PO) HITCHCOCK(-U), SMG

»Umetnost je emocija. Umetnost je izkustvo (naj vam bo všeč ali ne),« je ob priliki izjavil Hitchcock, v istoimenski predstavi SMG-ja tudi Hitchcock in Alfi. Filmskega virtuozu zagotovo ni treba posebej predstavljati. Mojster srhljivke, stopnjevanja napetosti, posebne uporabe kamere, suspenza in ne nazadnje svojevrstnega humorja. Predstava v režiji Weronike Szczawińskiej si s pomočjo minimalistične scene in ustrezne kostumografije prizadeva na odrske deske prenesti atmosfero filmov, kar ji z omenjenih vidikov tudi uspeva. Igralci so (vsak posamezen predstavlja več junakov) dovolj prepričljivi. Publika med drugim dobi odgovore na vprašanja, kakšna je Hitchcockova blondinka (hladna, umirjena, taktna, nikoli vulgarna), kakšen njegov tipični junak (premišljujoč, uglajen, določa ga odnos z materjo) in katere igralko so v filmih materializirale njegovo fikcijo (denimo Tippi). Kdo je pravzaprav Hitchcock in kaj uteleša, izvemo iz prve roke, torej kar od njega, pa tudi iz drobcev, ki jih o njem prispevajo njegove blondinke. Izpostavljeni so tudi nekateri pomembnejši naslovi: Marnie, Vertigo, Ptiči ... Sceno »lovca«, ki jo v filmu Marnie odigra Sean Connery (sicer netipičen hitchcockovski

foto: Nejc Saje

junak), improvizira, seveda vsak na svoj način, celoten igralski ansambel. Poleg tega nam postrežejo tudi z nekaterimi humornimi prebliski. Moški liki nas nagovarjajo skozi ženske protagonistke in obratno. Poseben pristop, prav posebni vtisi.

MG

NEZNANKA, KINODVOR

Dejanja nas opredeljujejo in zaznamujejo dosti bolj, kot bi si želeli. Včasih so storjena nepremišljeno, zgolj kot posledica hipne odločitve. Ne glede na to pa lahko zaradi posledic le-teh klonemo pod težo krivde.

Nekaj podobnega se dejansko pripeti mladi zdravnici Jenny, ki skupaj s pripravnikom dežura v ordinaciji za socialno ogrožene. Že po zaključku uradnih ur se na vratih oglasi zvonec, vendar se Jenny odloči, da se ne bo odzvala. Novica, ki ji jo naslednje jutro posreduje detektiva, jo zato toliko bolj presune. Nedaleč, na obrežju reke, je bilo najdeno neidentificirano žensko truplo in nekaj je gotovo: neznanka je pomoč pred smrtjo iskala na njenem pragu. Ravno to žene Jenny, da se na lastno pest poda na lov za storilcem. Naloga je zahtevna in marsikdaj terja od nje neizmeren pogum, osredotočenost ter predvsem odločenost. Srečuje se z grožnjami, celo fizičnim nasiljem, vendar ostane neomajna. Preplet usod protagonistov daje slutiti, da humanost, kljub neizprosni okolju, zaznamovanem z revščino in nasiljem, vseeno ostaja. Morda jo je res treba iskati z lučjo, vendar je (vsaj)

foto: arhiv Kinodvora

delček človeškega moč najti v vsakem posamezniku. Sporočilo sta brata Dardenne spretno zapakirala v detektivski žanr. Vsekakor vredno ogleda.

MG

FILMSKI FESTIVAL KINOTRIP, KINODVOR

Prvoaprilsko šalo smo si imeli priložnost izmisliti kar med gledanjem filmov na mednarodnem festivalu Kinotrip ljubljanskega Kinodvora konec meseca marca. Letos je festival že drugič ponudil nabor filmskih del za mlade, ki so se potegovali za Kinotripovo nagrado občinstva. Na tekmovalno lestvico so bili torej uvrščeni filmi, ki so jih predlagali ljubitelji filma znotraj Kinotripovega filmskega kluba, eden izmed bistvenih kriterijev za izbor pa je mlada generacija igralcev in filmskih ustvarjalcev. Najprej je bil predvajan film Sonita, ki prikazuje življenje inteligentne najstniške deklice v Iranu. Ta na pesniški način opisuje družbenopolitične razmere v domači državi. Film Žalejka govori o mladem dekletu, ki doživlja mladostniške spremembe in osvaja pravila obnašanja, v mirno

foto: arhiv Kinodvora

vaško skupnost pa s svojim načinom vedenja vnaša razburjenje. Avstrijski film Eden od nas je posnet po resničnih dogodkih; trije mladoletniki se lotijo ropa Mercatorja. Načrt jim spodleti, dva od njih pa obležita pod policijskimi streli. Razlog je povsem banalen – ukraden tetrapak soka in jabolka. Animiran film Psihonavta na svojstven način pripoveduje zgodbo o prijateljski zvestobi, letošnji prvi nagrajenec pa je ruski film Igrišče. Govori o otrocih, ki se s prijatelji radi družijo na domačih nogometnih dvoriščih in razvijajo zdravo tekmovalnost.

Fantazijsko tankočuten film Nisem serijski morilec govori o šestnajstletnem fantu, ki ima za soseda morilskega vesoljca, zadnji film na lestvici Društvo mrtvih pesnikov pa nas popelje v idealiziran šolski razred in opisuje spletnje bratske vezi med sošolci in profesorji. Zanimivost festivala so bili pogovori po filmu z glavnimi igralci. Spodbujati ljudi k razmišljanju ob gledanju filmov je nekaj najlepšega!

Jan Omahne

TU JE BILA BRITT-MARIE, MK, 2017

Britt-Marie je, če nič drugega, sila neobičajna gospa. Dolga leta je bilo njeno edino poslanstvo brezpogojno ustreči drugemu. Zato ne čudi, da blesti kot brezhibna gospodinja in še bolj brezhibna žena Kentu, uspešnemu poslovnežu. Na kraj pameti ji ne pade vprašati se, kdo je ali kaj si želi. In kot se rado zgodi, ko to najmanj pričakuješ, se njeno življenje na vsem lepem obrne na glavo. Kent doživi srčni infarkt in v bolnici jo pričaka skupaj z mlado ljubico. Britt-Marie kajpada ve zanj, vendar si neprijetno resnico prikriva, dokler je to le mogoče. Ne preostane ji drugega kot pospraviti svoje stvari in se odseliti. Kar pa še zdaleč ni najtežja preizkušnja. Pri šestdesetih in čez in brez vsakršnih delovnih izkušenj ali vsaj omembe vredne socialne mreže si mora priskrbeti zaposlitev. Na prvi pogled

gre za misijo nemogoče. Pa vendar: Britt-Marie je neomajna. Ker nima česa izgubiti, sprejme delo, ki ga ne bi nihče drug: za pičla dva meseca postane oskrbnica športne dvorane v malem mestecu. Ne da bi to načrtovala ali si vsaj želela, postane tudi trenerka nogometne ekipe nadebudne mladeži, ki na prvi pogled nima nikakršnih možnosti zmagati v prvenstvu. In konec? Nikoli ni priporočljivo dvomiti v nikogar, sploh pa ne vase.

Švedski blogger F. Backman, ki je zaslovel s prvencem Mož po imenu Ove, na hudomušen način odstira karakterje nevsakdanjih posameznikov in skupaj z njihovimi dejanji opozarja na vrednote, ki so v današnjem svetu potrošništva in neizprosne boja za titulami nekako izgubile pomen. Po vendar so nujno potrebne za obstoj človeške vrste.

foto: MG

Govorim seveda o prijateljstvu, pomoči v stiski in predvsem človečnosti.

MG

SIMFONIJA OTOŽNIH PESMI, SNG OPERA IN BALET

SNG Opera in balet nam je v mesecu aprilu podarila karte za prireditev Simfonijske oboje pesmi, hommage Tomažu Pandurju, v kateri so nastopili baletniki in balerine. Njihova genialnost je bila občudovanja vredna, predstavo pa so dodatno obarvali tudi odlični čelisti. SNG Opera in baletu se za karte iskreno zahvaljujemo.

Iva Tisa

Predstava je bila odigrana točno na veliki petek. Izmed vsega so mi najbolj ustrezali sproščujoča, umirjena glasba, lahkotni moški plesni koraki ter lepe dame, odete v še lepše kostume. Zanimivo je bilo videti sinhronizirano skupino koles voziti križem krajem po odru. Glede na trud vseh nastopajočih sem v danem trenutku pozabila na vsakdanje težave in preizkušnje.

foto: arhiv SNG Opera in balet

Zanimivega je bilo marsikaj, zato vas – dragi bralci in drage bralke – vabim, da tudi sami obiščete opero in se o tem

prepričate na lastne oči.

Lola

LADO LESKOVAR IN PRIJATELJI - 60 LET NA ODRU, CANKARJEV DOM

25. aprila točno ob 19.30 se je začel gala koncert Lada Leskovarja, s katerim je obeležil šestdesetletnico svojega bogatega glasbenega delovanja. Brez dvoma gre za hvalevreden jubilej, ki že sam po sebi zasluži občudovanje. Koncert se je odvil v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma v družbi prenekaterih glasbenih gostov. Med drugim je nastopil Big Bend RTV Slovenije, Lado pa se je predstavil s svojimi zimzelenimi melodijami in dogajanje začinil z zanimivostmi iz svoje dolgoletne glasbene kariere. Na odru so se mu pridružili znani slovenski in tuji glasbeniki (pa tudi igralci), ki sicer zastopajo zelo različne glasbene žanre: Nuša Derenda, Anika Horvat, Momčilo Bajagič-Bajaga, Boris Cavazza, Magnifico, Sašo Hribar, Adi Smolar, Zijah Sokolović, Ibrica Jušić, Sanja Ilić in Samuel Lucas. Angleška igralka Vanessa Redgrave in njen hrvaški stanovski kolega Rade Šerbedžija, sta Ladu čestitala kar preko video-konference, obenem pa opravičila svojo odsotnost na slovesnem dogodku. Program je povezoval Janez Hočevár-Rifle, dogajanje na odru pa je prijetno popestril otroški zborček. Lado je, kot zaslužen član in predan ambassador Unicefa (s tem v zvezi deluje od leta 1998) prejel posebno priznanje.

Klavdija Zupan

foto: osebni arhiv

Izza rešetk:

Gostujoča kolumnistka: Zuzanna G. Kraskova

foto: osebni arhiv

MEDNARODNI PRAVNI VIDIKI O PREPOVEDI MUČENJA V (SLOVENSKIH) ZAPORIH

Danes je mučenje absolutno prepovedano, kar izhaja iz različnih mednarodnopravnih dokumentov kakor tudi iz nacionalnih ureditev; prim. 18. člen Ustave Republike Slovenije (URS). Mednarodno kazensko sodišče kakor tudi Evropsko sodišče za človekove pravice sta izoblikovali pomembna stališča glede prepovedi, obsega in vsebine mučenja, okrutnega, nečloveškega in ponižujočega ravnanja. Vse omenjeno je bilo podlaga za oblikovanje in sprejetje zavezujočih dokumentov, npr. Uredbe sveta (ES) št. 1236/2005 o trgovini z določenim blagom, ki bi se lahko uporabila za izvršitev smrtni kazni, mučenja ali drugega okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja. Toda kljub pravnemu značaju prepovedi mučenja je to še vedno uveljavljena praksa v mnogih državah, celo tistih, ki so ratificirale temeljni mednarodni dokument, in sicer Konvencijo Združenih narodov proti mučenju iz

leta 1984 (KPM). Po 11. septembru 2001 je definicija mučenja dobila nove razsežnosti, še posebej v povezavi z Guantanamo ter AbuGhraibom. Slovenija je že leta 1991 v URS določila, da ne sme biti nihče podvržen mučenju, nečloveškemu ali ponižujočemu kaznovanju ali ravnanju. Prav tako je bilo določeno, da je na človeku prepovedano delati medicinske in druge znanstvene poskuse brez njegove svobodne privolitve. Toda kljub temu, da je prepoved mučenja in izvajanja znanstvenih poskusov zapisana v istem členu, gre za dve popolnoma različni zadevi: medicinski in znanstveni poskusi se na človeku izvajajo le z njegovim soglasjem, za mučenje pa tega nikakor ne moremo trditi. Prepoved mučenja se namreč nanaša na vertikalno razmerje med posameznikom in državo in ima absolutni značaj. Povedano drugače: če se v bolj ohlapnem kazenskopravnem (npr. totalitarnem ali kvazidemokratskem)

Laura Ličer

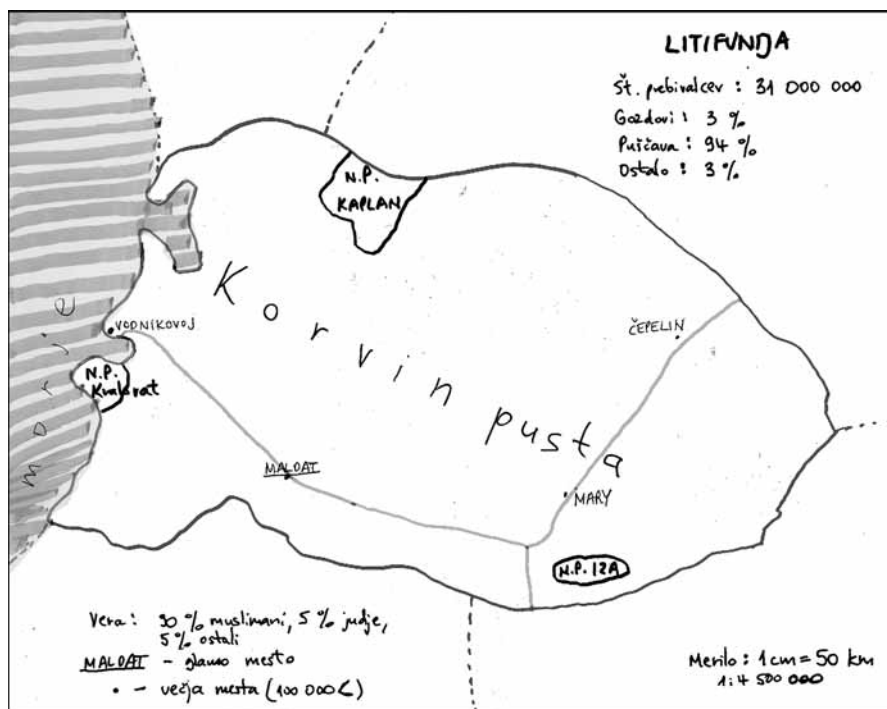
sistemu izvrševalcem kazenskega pregona zazdi nekdo sumljiv (če gre na primer za sum na terorizem), ga ne bo obvarovala nobena mednarodna listina. Niti biblija ...

KDO POTREBUJE IZMIŠLJENO DEŽELO?

Izmišljene države ali dežele, lahko tudi kontinente (na primer potopljeni kontinent Atlantida) ali morda planete, srečamo v knjigah, filmih, stripih pa tudi v pravljicah in mitih. Včasih pa so države izmišljene v časovnem smislu, namreč tako, da njihovi avtorji ali avtorice opisujejo neke neizmišljene države v prihodnosti ali pa celo v drugačni, izmišljeni preteklosti. Izmišljeni planeti ali izmišljena (pravzaprav napovedana) prihodnost so tipičen element umetniške zvrsti znanstvene fantastike, ki se praviloma dogaja nekje drugje in nekoč drugič. Posebna ideja, ki pogosto nastopa v znanstveni fantastiki, so vzporedni svetovi, ki se dejansko dogajajo v sedanjosti (a tudi v vseh drugih časih) in dejansko tu, recimo na Zemlji, le da obstajajo hkrati in nekako na istem mestu (Ali za razlago tega potrebujemo teorije kvantne mehanike?) v vzporednih realnostih ali morda v različnih fazah gibanja časa in prostora. Ljudem, ki živijo v eni od teh vzporednih realnosti, je dostopna vedno samo njihova realnost oziroma njihova verzija Zemlje, njihova zgodovina, njihova sedanjost in z njo določena prihodnost, njihovo življenje, ne pa morda tudi drugačna življenja in drugačni izteki življenjskih zgodb, ki bi morda lahko bili ... v nekaterih od drugih vzporednih realnosti.

Države si ljudje izmišljajo iz zelo različnih razlogov. Morda je najbolj »človeški« razlog ta, da si jih izmišljamo zato, ker si jih lahko. Ker lahko vidimo onkraj, ker si lahko stvari zamišljamo, ker smo bitja preseganja obstoječega. In zato se včasih celo spravimo h kaki dejavnosti, da bi dosegli kako spremembo, kak korak proti drugačni vzporedni realnosti ali možni prihodnosti. Drug razlog za izmišljanje držav je ta, da nam obstoječe države niso dovolj všeč. Da smo do njih kritični, da želimo opozoriti na boleče in nesprejemljive značilnosti tega, obstoječega sveta in svojih življenj iz te realnosti ... izmed vseh mogočih.

Uporaba izmišljenih držav in njihovo opisovanje sta velikokrat povezana tudi s strahom avtoric in avtorjev, da bi utrpeli kake škodljive posledice s strani take ali drugačne oblasti, če bi preveč direktno opisovali nesprejemljivo in bolečo stvarnost. Oziroma če bi preveč odprto kritizirali države, v katerih živijo. Zato si raje zamislijo neko drugo, neobstoječo ali le v fantaziji obstoječo, torej izmišljeno

državo, v kateri naj bi se dogajale stvari, ki se v resnici dogajajo tu in zdaj. Taki uporabi bi lahko rekli samocenzura in nastane zato, ker se pač avtorji na ta način izogibajo cenzuri in kaznovanju. In tudi mimo vseh teh razlogov smo ljudje taki, da velikokrat lažje razmišljamo, si zamišljamo in pripovedujemo stvari, če se lahko vsaj malo odmaknemo od stvarnosti, kar nam omogoča uporaba izmišljenih držav.

V svetu literature, filmov in stripov je poznanih ogromno izmišljenih držav. Recimo v pravljici in filmu o deželi *Nije*. *Guliver* je na svojih potovanjih obiskal izmišljene dežele. In avtorja *Huxley* in *Orwell* sta v svojih knjigah *Krasni novi svet* in 1984 pripovedovala o izmišljenih državah na Zemlji v prihodnosti. Najdemo tudi izmišljene države, ki jih umeščajo na Balkan in prav blizu Slovenije, namreč državi *Slorenio* in *Slowetzio*.

Tudi v *Kraljih ulice* smo že srečali tovrstne izmišljene države. Meni najljubše so tri: prva je naša država oziroma prihodnost v letu 3028 v noveli *Ujetnika preteklosti* (zdaj že pokojnega) avtorja *Arlena Kazića*, objavljena leta 2007 v 10. številki *Kraljev ulice*. Ta zgodba opisuje preteklost tistega sveta, konkretno leto 2004, in tako vzpostavlja most med (takratno) tu-in-zdaj stvarnostjo ter možno prihodnostjo. Ta je na žalost preveč oddaljena, zato junaka zgodbe ostajata ujeta v svojo preteklost. Druga je *Psihiatrična država na sončni strani Alp*

(objavljena avgusta 2008 v 27. številki *Kraljev*). Njen avtor je Črtomir Clonsky, ki v uvodu v svojo zgodbo zapiše: »Po Veliki Vojni je Svet ostal razdeljen na naslednje države: državo RAJ, kjer sta se cedila mleko in med; tamponsko državo UTOPIJA; polkolonijo ĐIHAD in totalitarno državo, v kateri se je zlo razbohotilo do vrhunca, z imenom PSIHIATRIČNA DRŽAVA NA SONČNI STRANI ALP.« Tretja je država oziroma planet *Geron* avtorja *Jureta Kunaverja* v 114. številki *Kraljev ulice* (november 2015), ki v svojih prispevkih pogosto uporabi ta prijem, da se v zgodbi precej distancira od Zemlje in njene sedanjosti, da bi jo bolje videl in lažje razumel ter si dovolil ugledati tudi njej vzporedne realnosti ali možne prihodnosti.

Na priloženi sliki lahko vidite zemljevid izmišljene dežele Litifunije, ki ga je narisal član ene od naših podpornih skupin za slišanje glasov. Za razliko od ustvarjalcev, ki imajo najprej zamisel zgodbe (ali temeljnega sporočila), nato pa ji priredijo izmišljeno državo, imamo tu opravka z izmišljeno državo, ki je zaenkrat še brez zgodbe. Država je pretežno muslimanska, ima štiri večja mesta in tri narodne parke, njen večji del pa obsega puščava. Jo kdo potrebuje? Ima kdo zgodbo, ki bi ji pristajala? Čakamo na vaše zamisli, drage bralke in dragi bralci.

Bojan

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

026
KRALJI
ULICE

14. 04.>> Prvič sem kupila časopis Kralji ulice v Domžalah od prijaznega fanta št. 631 (D. - op. ured.), v zahvalo pa sem prejela prisrčen pogled. LP Nina

08. 05.>> Grem v Merkator na Bavarcu, kupim hrano in oddrvim čez vrata, ker se mi mudi na trolo. Prijazna gospa mi ponudi Kralje, jaz v naglici rečem, da nimam drobiža. Nato se obrnem in ga poiščem. Dam ji 2 evra in vzamem revijo. Nikoli ne bom pozabila hvaležnosti v njenih očeh zaradi enega evra več. Vem, da bosta njej veliko bolj koristila, kot pa meni, ki bi ta denar drugače porabila za cigarete. Pa še revija je zakon. Moje prioritete so bile tisti dan na mestu!

06. 05.>> Včeraj sem pred Hoferjem srečala mladega prodajalca št. 696 (Bojan Seničanin - op.ured.) Priznam, dotaknil se me je z nevsiljivostjo in prispeval k temi za blog, ki ga lahko najdete na http://sestravpetkah.si/ostale_petke/slepi-na-ulici. Lep pozdrav, L.A.

11. 05.>> Zahvala prodajalcu št. 649 (Jani Sedej - op. ured.) za prijazen nasmeh in pozdrav, ki mi je polepšal dan. Poleg študijske literature je zelo fajn prebrat še kaj drugega, tudi Kralje ulice :-). Prijazen pozdrav vsem, Tjaša

13. 05.>> Na Miklošičevi sem kupila izvod od prijaznega prodajalca št. 83 (Danilo Šorli - op. ured.). Voščila sem mu za rojstni dan in z zanimanjem poslušala njegovo pripoved o kolesarskem izletu do Beljaka in nazaj. Če bo še kdaj ponovil podoben podvig, mu z veseljem plačam pivo. Kvaliteta piva je odvisna od zahtevnosti klancev! LP in mir in dobro vsem, Mojca

14. 05.>> Prvič kupila časopis Kralji ulice. Gospod - prodajalec št. 31 (Matej Rebernik - op. ured.) je bil prijazen, spoštljiv, povrh vsega me je nasmejal. Hvala, želim vam vso srečo gospod št. 31. Helena

NAJAMEMO SKLADIŠČE V LJUBLJANI.

Plačilna disciplina je naša ponosna vrlina.

STARA NOVA
ROBA
A

Kontakt:

059/010 075

stararoba.novaraba@kraljiulice.org

Zadruga za povezovanje skozi ponovno uporabo
STARA ROBA - NOVA RABA z.b.o., soc.p.

MILOŠEV FOTOGRAFSKI KOTIČEK

PROTESTI PROTI DIKTATURI

3. 4., dan po predsedniških volitvah v Srbiji, je prišlo na pobudo študentov do protestov. Poziv k zbiranju so objavili kar na soc. omrežju. Na ulicah Subotice, Novega Sada, Beograda, Šabca, Čačka, Niša, Vranja, Novega Pazarja, Kragujevca in drugod so se začeli zbirati študenti in državljani Srbije. Na volitvah je z malo manj kot 55 % osvojenih glasov slavil Aleksandar Vučić, sedanjí premier Srbije. Drugouvršćeni kandidat Saša Janković, bivši ombudsman, je osvojil malo več kot 16 % glasov. Udeleženci protestov so izrazili svoje zahteve, ki jih sicer uvrščajo v dve različni kategoriji:

foto: Miloš Stojić

foto: Miloš Stojić

zduževati. Proteste so podprli sindikati vojske in policije, novinarska združenja, zdravstveni delavci in profesorji ter opozicijske stranke. Prst je uperjen v EU, Nemčijo, Rusijo in ZDA. Ljudje so zaradi neodzivnosti EU na kršitve osnovnih demokratičnih načel (za katerimi stojijo upoštevajoč lastne koristi) ogorčeni in predvsem zbegani.

Miloš Stojić

1. ukinitve diktature in menjava politične elite z Aleksandrom Vučićem na čelu,
2. sprememba ciljev ekonomske in socialne politike.

Mesec dni po (spontanem) začnem gibanju in konstantni ignoranci s strani politike se zdi, da protesti zlagoma izgubljajo na moči. Prvih nekaj dni se je v Beogradu zbralo nekaj deset tisoč ljudi, danes pa je številka precej manjša. Določene dneve ne doseže niti dva tisoč ljudi. Značilnosti protestov so predvsem humorni napisi, slogani in satirične pesmi, ki karikirajo politično sceno v Srbiji. Najpomembnejše pa je vsekakor dejstvo, da so se meščani Srbije končno zdramili in se začeli

foto: Miloš Stojić

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Ištvan Išt Huzjan, samostojna razstava
KJE: Mestna galerija Ljubljana, Mestni trg 5, Ljubljana
KDAJ: 16. 6. - 17. 9. 2017

KAJ: Franci Zagoričnik. Podobe besed 1962–1997
KJE: Bežigradska galerija 1, Dunajska 31, Ljubljana
KDAJ: do 30. 6. 2017

KAJ: Metka Krašovec: Potovanje, Risbe in slike 1968–2016
KJE: Bežigradska galerija 2, Vodovodna 3, Ljubljana
KDAJ: do 30. 6. 2017

KAJ: Mike Hentz, samostojna razstava
KJE: Kulturni center Tobačna 001, Tobačna ulica 1, Ljubljana
KDAJ: 21. 6. - 28. 7. 2017

KAJ: Svetlobna gverila: Spomini
KJE: Galerija Vžigalica, Trg francoske revolucije 7, Ljubljana
KDAJ: do 17. 6. 2017

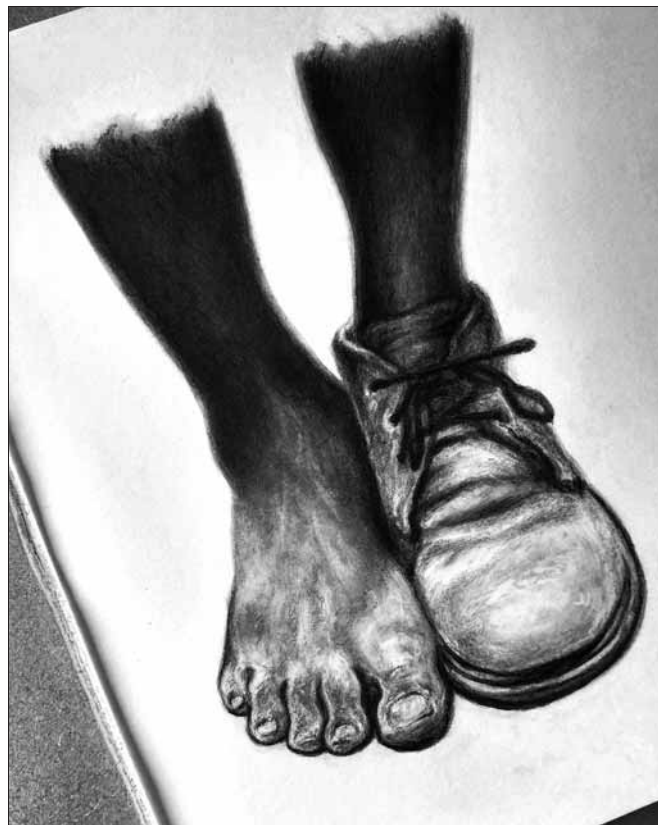
KAJ: Filozofija in umetnost kot povezovalki človeštva – mag.
Marko Ogris
KJE: Knjižnica Šiška, Trg komandanta Staneta 8, 1. nadstropje,
Ljubljana
KDAJ: 12. 6. ob 17.30

Literarni večeri, predstavitev knjig

KAJ: Povej mi, kaj bereš, povem ti, kdo si – Suzana Koncut
KJE: Trubarjeva hiša literature, Stritarjeva 7, Ljubljana
KDAJ: 1. 6. ob 19.00

KAJ: Peta veja oblasti – dr. Bojan Dobovšek (predstavitev
strokovne knjige)
KJE: Knjižnica Šiška, Trg komandanta Staneta 8, Ljubljana
KDAJ: 7. 6. ob 19.30

KAJ: Kaj skriva/odkriva rokopisna zapuščina Srečka Kosovela?
(pogovor z Miklavžem Komeljem)
KJE: Trubarjeva hiša literature, Stritarjeva 7, Ljubljana
KDAJ: 5. 6. ob 20.00

Leah Artist Mihalž

KAJ: Bralna čajanka (pogovor o knjigi Vse za ljubezen) – vodi
Sonja Pirman
KJE: Knjižnica Grba, Cesta na Brdo 63, Ljubljana
KDAJ: 13. 6. ob 19.00

Razno

KAJ: Improatelj – Branjevca (Juš Milčinski in Rok Bohinc)
KJE: Trubarjeva hiša literature, Stritarjeva 7, Ljubljana
KDAJ: 3. 6. ob 19.00

**Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih
brezplačnih prireditev! Pišite nam na e-naslov:
urednistvo@kraljiulice.org.**

ZAPOSILITEV PRODAJALCEV ČASOPISA KRALJI ULICE

S 1. 6. 2017 bomo na društvu Kralji ulice redno zaposlili
dva prodajalca časopisa. Projekt je delno financiran s strani
nemških partnerjev (podjetje BISS), delno pa je odvisen
od donacij. Zato se obračamo na vas, bralce, da nas pri

tem finančno podprete in s tem nudite potrebno podporo
pri zaposlovanju ranljivejših skupin. Vsakršen znesek je
doborodošel, nakazila prejemamo na TRR: SI56 0510 0801
2105 010 (namen: zaposlitev prodajalca)

OGLASNA DESKA

En, dva, tri, vse se okoli sonca, morja in počitnic že vrti. V trgovinici pod Gradom se opremite za najrazličnejše aktivnosti in poležavanje v senci. V svoje retro-vintage kroge vas vabi Posredovalnica rabljenih predmetov Stara roba, nova raba. Prvo soboto v mesecu nas najdete tudi na stojnici na Prešernovem trgu in na garažni razprodaji v Parku Tabor. Več na www.robaraba.si.

Želim se zahvaliti prijazni in predvsem radodarni puncji, ki je, ko je videla oglas, da Kralji potrebujemo glasbila, takoj poklicala in nam podarila kitaro. Za to se ji najlepše zahvaljujem in sporočam, da že veselo brenkamo in še učimo igrati :-). Če ima še kdo kak instrument odveč, pa se toplo priporočamo (051 390 355). Odkupimo po simbolični ceni. Alenka

V imenu društva Kralji ulice se zahvaljujemo:

- DUNYA DONER KEBAB
- pekarni OSEM
- zavodu LAJKI za donacijo hrane in ostalih potrebščin za pse
- slaščičarni ZVEZDA

Se priporočamo za naprej.

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak četrtek od 15h - 16h v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Vabilo k prostovoljstvu - Osebnostno spremljanje oseb z duševno stisko KAJ? Študentki socialne pedagogike v sklopu projekta Osebnostno spremljanje oseb z duševno stisko, iščeva prostovoljce, ki bi bili pripravljeni nuditi individualno podporo ljudem, ki se soočajo z duševnimi stiskami.

ZAKAJ? Namen osebnega spremljanja je s pomočjo druženja in pogovorov nuditi izvenbolnišnično obliko psihosocialne podpore za uspešno spopadanje s krizo in reševanje življenjskih težav ali/ in prijetno druženje ob kavici ☺.

KDAJ? Naloga prostovoljca bi bila omogočiti ljudem v duševni stiski pomoč pri spopadanju s težkimi kriznimi trenutki, jim nuditi čustveno oporo in druženje. Zato je od prostovoljcev zaželjena samoiniciativnost in samostojno dogovarjanje.

Priporočljivo »oprema« je potrpežljivost, sočutnost in srčnost pri delu z ljudmi ☺. Kogar bi tovrstno druženje zanimalo, naj za podrobnejše informacije piše na elektronski naslov: sabynca@gmail.com ali neza.susnik@gmail.com

029
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 0,5 odstotka dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnete in pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVCNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

(davčna številka)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni finančni urad)

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	0,5

V/Na _____, dne _____

_____ podpis zavezanca/ke

						RAZLASTITEV, URAĐEN ODVZEM LASTNINSKE PRAVICE V KORIST DRUŽBE		KOREK- CIJA	MREŽASTA TKANINA ZA VEZENINE	SILIKAT ZELEN- KASTE BARVE	RASTLINA Z OBČUTLJI- VIMI LISTI	ŠPANSKO ŽENSKO IME	DEL SKLADBE
						MAGNEZI- JEV SULFAT, GRENKA SOL							
						ZAPRT SVET MED HRIBI							
						KONGLO- MERAT							
						KOREKT- NOST							
						MUSLIM. MOŠKO IME GROBIŠČE V K. ROGU						KRMILO IZ ZMLETIH OSTANKOV RIB	JO BOSTE REŠILI DO KONCA?
Miha Andoljšek													
BRITANSKO NIŽAVJE Z VELIKIMI PREMOGOVNIKI	TURISTI- ČNA POSLO- VALNICA	PRITOK DNEPRA V UKRAJINI (IZ. SOR)	ODREZANI DELJ VIN- SKE TRTE, ROŽJE	MUSLI- MANSKI DUHOVNIK	DEL MAHAB- HARATE (IZ ČRK: ALAN)	METALURG							ZNAMKA ITALIJ. AVTO- MOBILOV
POVEST FRANA LEVSTIKA										IT. NARAVO- SLOVEC (FLORA CARNIOLICA)	IVAN FRANKL PESNIŠKI SLOVAR		
SLOVENSKI LITERARNI ZGODOVI- NAR								PIJAČA IZ ZDRAVIL- NIH RASTLIN	SLOVANSKI NAROD ANTON TOMAŠIČ				
ODPRAVA NEKDANJE SOVJETSKE POLITIKE													
LJUB- LJANSKE NOVICE		ARABSKI EMIRAT PREDSED- NIK PZS				SAMODEJNI STROJ RIMSKI BOG LJUBEZNI							
MAKED. REVOLUCI- ONAR (MIRČE)				SESTAVIL, NARISAL JOŽE PETELIN	MEDVEDJA ŠAPA REKA PAD				KRAJŠA OBLIKA AM. IMENA PAMELA				DVOJICA
DIRKAČ LAUDA				AZIJSKO GOROVJE GUSTAV JANUŠ					ANTIČNO MESTO PRI TEBAH				
SLAVNI JAZZOVSKI KITARIST REINHARDT						DROG PRI KMEČKEM VOZU			KRAŠKA POKRAJI- NA NA HRVAŠKEM				
SULTA- NOVO BIVALIŠČE					KRIŽANKE SO ANTI- SKLEROTIKI	VODNA ŽIVAL			OSMI MESEC JU- DOVSKEGA KOLEDARJA				

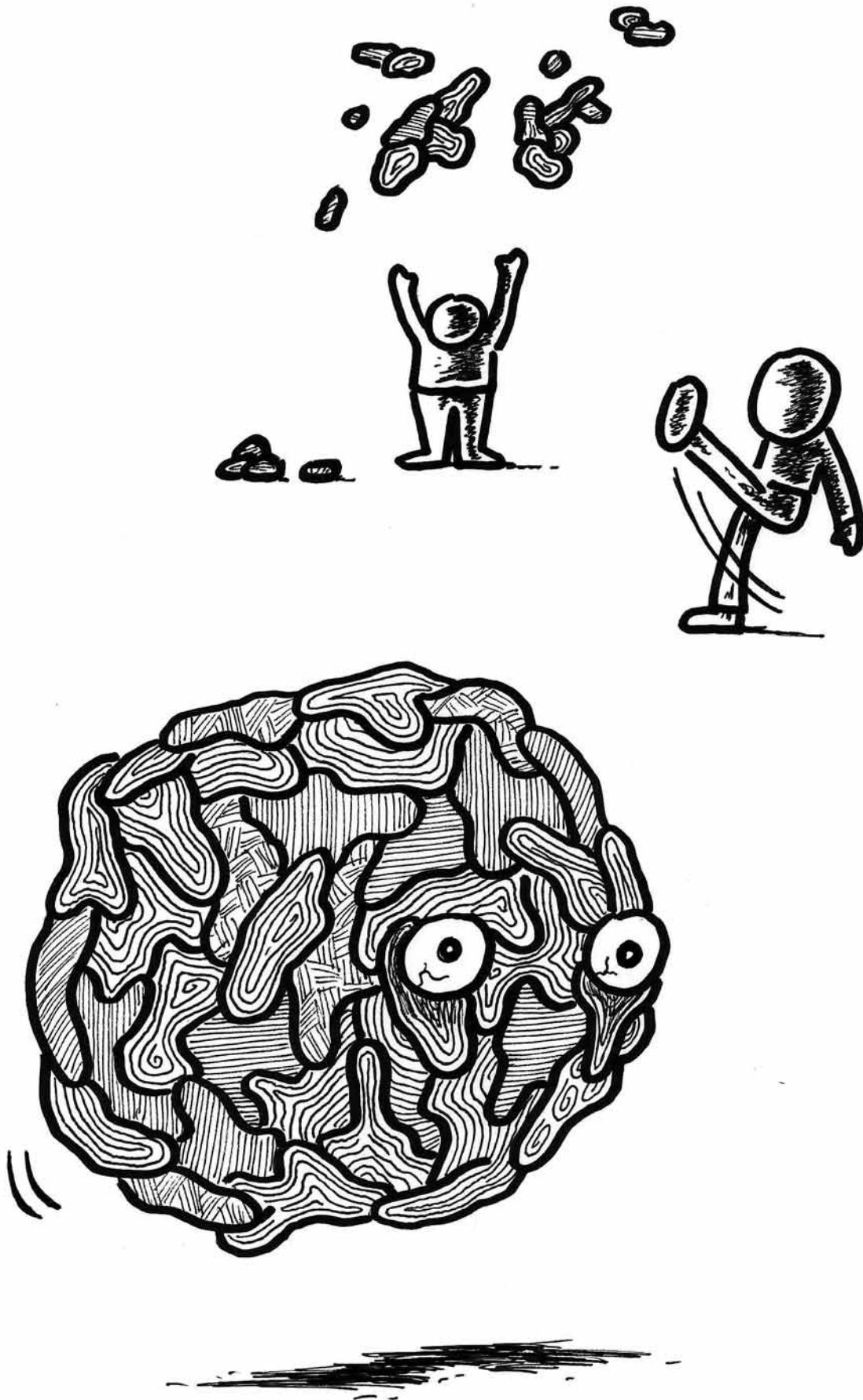
Sestavil: Jože Petelin

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, DVD-trojček ter zgoščenko Ulične žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne ugank, ki so: Nejc Konjedic iz Mirna, Franci Rošelj in Danilo Stele iz Ljubljane, Damjan Habe iz Domžal in Rutar Anton iz Lesc.

TOMI IN IGOR

S prijateljem Tomijem se rada druživa in koristno preživljava skupni čas - prodajava Kralje.

